

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A szűkés párosan . . .

Budapest, december 23.

Ha egy közönséges polgári családról a világ összes újságjai annyi szerelmi botrányt, szökést és szöktetést, családi veszekedést írnának ki, mint amennyi ilyen skandalumot egy idő óta kiírnak igen előkelő, u. n. uralkodó családokról, az a familia rövid időn belül meggondolná magát és elutaznék valamely távolabb eső világrész valamelyik zugába. Arról nem is érdemes beszélni, hogy ha mindezeket a dolgokat egy polgári családról körülölik világgá, annak a családnak a tagjai bizonyos időre elmaradnak az előkelőbb és finnyásabb érzékű társaságokból, mert érzik, hogy megtörténhetik velük, hogy az inas így szól hozzájuk: „Ő méltósága a grófné azt üzenteli, hogy nincs itthon.“ De ez csak olyan közönséges beszéd, mert az arisztokraták úgy tartják, hogy ha már az uristen az orrlükakat az orron alul alkalmazta, nem pedig felül, hát ők csak lefelé fognak éles szaglőrészekkel birni, felülről jöhet, ami akar, az *non olet*.

Felülről a legutóbbi napok két mulatságos szenzációt hoztak, olyan fajtát, aminő csak két helyen szokott megpihenni: a világtörténelemben, vagy az operettben. Ez is érdekes: a polgári asszonykák botlásai a pletykával együtt mulnak el, míg a diadémós hercegkisasszonyok és hercegnasszonyok szerelmei bizonyos fokig a halhatatlanság kedvezményében részesülnek. Száz évvel a forró éjszakák után vagy az iskolában kell megtanulni a szeretőjük nevét, vagy az operettszínházban kell találkozni velük, édes nóták bugása mellett.

Hogy a százsz trónörökösné asszony ő királyi fensége, mint a *Dresdener Journal*, a hivatalos lap írja: „a lelki fölündülésnek látszólag beteges állapotában“ kissé gyors és nem tul-

ságosan bejelentett módon távozott el Salzburgból, ez még nem volna érdekes. De magával vitte a francia nyelvmesterét is, kétségkívül szintén a lelki fölündülésnek látszólag beteges állapotában, ami már érdekessé teszi a dolgot. Hogy még tovább menjünk, az erkölcsstani könyvekbe már csak azért sem vehetik be ő királyi fenséget követendő példa gyanánt, mert férjhez asszony. — Ugyanazon a napon, mikor ő királyi fensége a hercegnasszony eltávozott Salzburgból, az övéhez hasonló lelki fölündülés fogta el Lipót Ferdinánd herceg ő királyi fenségét is. Ő is elutazott és az értesítés szerint „vele távozott egy bécsi nő“, aki hir szerint valamikor egy előkelő bécsi színház tagja volt. Hogy a dolog egészen mulatságos legyen, mind a négyen együtt utaztak, utaztak, amíg csak a kék genfi tó partjára nem értek, ahol ezidőszert megtelepedtek. A drezdai hivatalos lap és a genfi boulevard-újság eredeti értesülései közé tehát egy egészen csinos, formásan kikerekített királyi quadrille esik, amelyet innen a távolból nézni — valljuk be — részben mulatságos, részben bosszantó.

Hogy miért mulatságos, azt nem kell magyarázni, mert annyira kiénekel belőle a vidám szerelmi kvartettek csiklandó komikuma. S ez a tulajdonsága annyira predominál, hogy éppen ezért magyarázatra szorul az, hogy miért bosszantó.

Hát bosszantó elsősorban azért, mert az ilyen magasról jövő példa megrontja a polgárasszonyok ama részét, melynek egy ilyen kis lökés is elegendő, hogy az obligát nyelvmester karjaiba boruljanak. Aki a minden titkok titkát tudja, annak nagy könyvébe talán holnap néhány százal több házaszság-szegés íródik be a felülről jövő buzdítás nyomán. És bizony bosszankodnunk kell azon, hogy míg Pityi Palkó feleségének a ballépé-

sét el tudjuk titkolni a feleségünk és a leányaink előtt, addig ő királyi fenségeik legkegyelmesebb és ruganyos ballépéseit nyíltan tárgyalják a lapok és fáják az olvasók. Valamint a tolvajok a nagy pörök tárgyalásain tanulják meg a lopás apró finesszeit, úgy az asszonyok könnyebbverű része ezt a magas iskolát tanulmányozza rontó hatással.

Bosszantó másodsorban az, hogy ott fenn mindezek a dolgokon nem akarnak okulni. Ideig-óráig titkolják a dolgot az udvari körök, néhány napra elbutulnak a hivatalos és félhivatalos lapok, néhány hétre igen megbízható emberekké válnak az elmeorvosok, néhány esztendőre koronás kegyben részesülnek egyes bírák, de végül minden kötél szakad, és a botrány úgy ömlik ki a nyilvánosságra, mint a gát repedésén az ár. Nem minden fejedelmi szórakozás végződik azzal, hogy egy kis hegyvidéki tébolyda igazgatója érdemrendet kap. Még szerencsénk, hogy az idegbántalmakról és a lélek megbetegedéseiről szóló orvosi tudomány manapság gyermekkorát éli és olyan tanulékony, hogy még a lojalitásra is meg lehet tanítani. De ilyen furcsa napokon, mikor a vér, mely egyforma lüktetéssel buzog a parasztköz és királyok ereiben, egyszerre csak felforr és kezdi követelni a jogát, bizony beláthatnánk, hogy nem szabad kiszolgáltatniuk magukat a mi mulatságunknak. Jól van, parancsoljanak nekünk, Isten neki, mi fizetjük az adót, állunk katonának, de ne parancsoljanak a természetnek, mert ez nagy ur. Nagy és tréfás ur, aki néha francia nyelvmesterekkel és bécsi színészekkel taníttatja meg törvényeit azoknak, akik nem akarják ismerni.

Gyönyörű kor! — s mi boldog publikum vagyunk . . . A páholyban ülünk és összetett kézzel nézzük ezt a vergődést, amelyben

TÁRCA

Karácsony-est.

Karácsony-est. Egyik fiúnk az égben,
A másik tőlünk roppant messzeségben.
De kárpolásul itt vagy te magad:
A rózsá, melyből két bimbóm fakadt.

Nekem te most is az vagy, a mi voltál,
Mikor először koblemre hajoltál:
A legjobb, legszebb, leghűbb szerető!
A több mint angyal —: az igazi nő!

Vigasztalj! . . . Éltesd! . . . Ő maradaj velem
Te testet öltött, áldott szerelem!
Álkoss számomra egy külön világot,
Ahol csak békét és nyugalmat látok . . .

Ahol megenyhül minden földi bánat,
Ahol nincs más, csak kölcsönös bocsánat,
Ahol minden perc mosolyogva száll,
S egy végső, boldog sóhaj a halál!

1902. december.

Abrányi Emil.

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(8)

Ódabenn az asztalra szórva a plantago-leveleket, lerázta a szoknyájáról a záporsepeket, mintha semmi sem történt volna s hozzáfogott a gyógykezeléshez. Letérdeltette a bátyját maga elé, úgy borogatta a sebesült karjára a gyógyító lapuleveleket, keresztülkötve a fejéről leoldott szalaggal. A bátyja azalatt felcsatolta a lábaira a szijas szandálokat. Szébb képét nem lehet álmódni a testvéri szeretetnek. A nagy fiu megeskölta gyöngéden a huga kezét.

En mindent nagy gyönyörűséggel néztem s elfeledtem mellette a világ minden exotikus floráját és faunáját. Hisz ilyen földöntuli szeretet csodavirágai nem nyílnak sehol a kerek földön.

A Capitano sem sűrgetett. Neki is öröm volt ezt látni.

E közben a szalon szegletéből nyíló alacsony szőgletajtón keresztül valami nyafogó hang kezdett közbevegyülni, ami később szóttagokká alakult. Valami panaszos kényeskedés volt az. „Papa“ — „Ma-ma“.

Világosan ismételve lett e két szó.
— Ahá! A Bébé! — mondá mosolyogva a Capitano.

— Ne szólítsd! — figyelmezteti a Donna. — Ő most fürdik.

Hangzott a lubickolása.

Ugy látszik, hogy még nem ismertem meg az egész rejtélyes családát. Még egy „bébé“ is van.

Hisz az rendes dolog.

Csak az volt előttem érthetetlen, hogy se a Donna, se a Cara nem mutatott semmi szándékot a bébé dajkálására; mikor az fürdik, hagyják magában lubickolni a kád vizben, papát-mamát kiabálva.

Csak a Kadét reflektált rá.

— Még nem kapott reggelit a bébé. Mingyárt hozom. A bébé fürdésükben reggelizik. (Furcsa nevelés!)

Azzal kiszaladt.

Itt a fiu, a dajka.

Rövid időn visszatért, egy ezüstesillámu hal volt a kezében, azzal egyenesen befutott a fürdőszobába.

Tehát ez a reggelije a bébének.

Tisztában voltam már a talánynyal. Hasztalan készültek a hölgyek a nevetéshez — az én rovásomra.

— Nyers az a hal? — kérdezém a Capitánótól.

— Nem az. A gejzir hányja ki, már megfőve. Ez a bizonyossága annak, hogy a mély tenger vize ömlik a kráterbe.

Néhány perc múlva kiharozta magával a bébét a Kadét — a fülénél fogva.

Nem volt az ő öccse. Egy fiatal foka volt,

annyi a fragikum, hogy egy Shakespeare kellene hozzá, s annyi a komikum, hogy érdemes volna a megcukrozására feltámadnod, Offenbach Jakab.

M. F.

BELFÖLD

A képviselőház ülése. A képviselőház ma délelben ülést tartott, melyen átvette a főrendiház üzenetét a tegnapi elfogadott törvényjavaslatokról. A karácsonyi szünet után még lesz egy formális ülés december 31-én, hogy Széll Kálmán betérjeshesse a főrendék összeférhetetlenségéről szóló törvényjavaslatot.

A hadügyminiszterválogás bejelentése. Széll Kálmán miniszterelnök a következő átiratot intézte gróf Apponyi Alberthez, mint a képviselőház elnökéhez:

Nagyméltóságú gróf, elnök ur! Ó eszázári és apostoli királyi felsége folyó évi december hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb kéziratával a közös hadügyminisztert, báró Kriehammer Ödön lovassági tábornokot saját kérelmére legfelsőbb megelégedésének újbóli tudatlansága melletti szolgálati állása alól legkegyelmesebben felmenteni és folyó évi december hó 18-án Bécsben kelt legfelsőbb kéziratával lovag Pitreich Henrik altábornagyot, a vezérkar főnökének helyettesét közös hadügyminiszterrel legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Erről hivatalos tudomás és a képviselőház szives értesítése végett van szerencsém nagyméltóságodat ezennel tudósítani. Fogadjon nagyméltóságod kiváló tisztelettel őszinte nyilvánulását. Budapest, 1902. december 20-án. Széll, s. k.

Gróf Apponyi Albert a képviselőház mai ülésén mutatta be a kormányelnök átiratát.

Wekerle az egyházi adókról. Wekerle Sándor a Jogállam II. évfolyamának most megjelent első üzetébe nagyrészt tanulmányt írt az egyházi adók rendezéséről. A tanulmányt annál nagyobb jelentősége van, mert a közigazgatási bíróság elnöke írta, még pedig oly tárgyról, amelyben jelenleg nincs jogorvoslat a közigazgatási bírósághoz. Eppen a jogorvoslat megadása mellett emel szót Wekerle e cikkben. A tanulmányt, mely bizonyára minden körben nagy érdeklődést fog kelteni, rövid kivonatban itt ismertetjük:

A jogi bizonytalanság — mondja Wekerle — mely nálunk az egyházi adók általában az általánosan visszaforduló egyházi szolgáltatások körül uralkodik, mind sürgetőbbé teszi ennek a kérdésnek rendszeres megoldását, újabb közművelőnnyekkel való szerves összekötésébe hozatását. A szerző egyenként foglalkozik a több rendszerrel kapcsolatos kérdésekkel. Foglalkozik azokkal az egyházi

gyülekezettel, amelyek mint bevett vagy elismert egyházak szervezete nincsenek, továbbá a római katólikus egyházzal, a bevett és elismert vallásfelekezetekkel. Azután átér az egyházi szolgáltatások intézményének legingább, legtervesebb szabályozott részére, t. i. az egyházi szolgáltatásoknak a beszerzésére. Szabályozva a kérdés csak az sv. rel. egyház járulékaire nézve van. A szerző az egyházi szolgáltatások behajtására nézve így nyilatkozik: Alig marad más hátra, mint a közigazgatási végrehajtást akként szabályozni, hogy a szolgáltatások pénzüreke az autonóm adózási hatáskörrel bíró egyházi közegek, oly szolgáltatások pedig, amelyek ily autonóm hatáskörrel nem bíró egyházakat illetnek, a közigazgatási hatóságok által jogérvényesen megállapították, a természetben járandóságok pénzbeli egyenértékű egységeként meghatározottassék a hátralékoknak — természetesen kamatok nélkül — behajtása közigazgatási úton a közadók behajtási módja s az ezekre nézve fennálló törvények határozmányai szerint történjék, de oszakis a hátralékos ingóságokra kiterjedőleg.

A szerző végező konklúziója a következő: Nagyban és egészen általánosan érvényre jutó elvek szerint lehetne tisztázni rendeleti úton s a minisztertanácsnak a hatásköri összeütközésekre vonatkozólag adott jogkörében mindezeket a kérdéseket s ez által a jogi bizonytalanság nagy részének elejét venni addig is, míg a törvényhozás az egyházi szolgáltatások maximumának megállapítása s e contentiosus kérdésekre a közigazgatási bíróság hatáskörébe való utalása által betetőznék a rendezés iránt addig is tehető intézkedéseket.

A jeles folyóiratok, amelyek *Egvi-Ülés* Károly a főszerkesztője, ez a száma egyébként is igen tartalmas és előkelő nivóju.

A szabadelvűpárt újéve. A szabadelvűpárt régi hagyományaihoz híven most újévkor is tisztelegni fog a miniszterelnökénél, a szabadelvűpárt elnökénél és a képviselőház elnökénél. Mint halljuk, Széll Kálmán miniszterelnököt újévkor *Hódossy* Imre országgyűlési képviselő, gróf Apponyi Albertet *Böhményi* Gyula országgyűlési képviselő fogja üdvözölni a párt nevében.

Wlassics újabb munkálatai. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a parlamenti szünetet — mint halljuk — arra használja fel, hogy a tanítóképzőintézetek új tantervét az utolsó simításokat végezze. Az új tanterv néhány hét alatt meg fog jelenni. Hasonlóképpen foglalkozik most Wlassics a gimnáziumi tanterv-utasítással, amelynek megjelenése szintén rövid idő alatt várható.

Szentelés előtt. Az összeegyeztető bizottság a legelső szentesítés alá szánt törvényjavaslatok átvizsgálására ma délelben gróf Apponyi Albert elnökével ülést tartott, melyen a képviselőház részéről *Szűcs* Pál jegyző a főrendiház részéről gróf *Vigyázó* Ferenc a kormány részéről *Papp* Elek osztálytanácsos volt jelen. A bizottság összeegyeztelte az 1903. év első négy hónapjában viselendő köztérkekről és állami kiadásokról és a Magyarországi és Horvát-Szlavon-Dalmácországi között létrejött pénzügyi egyezmény

becikkelyezésére vonatkozó 1889. évi 40. törvények hatályának újból való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokat.

KÜLFÖLD

Törökország megijedt. Az a három-négy távirat, mely a mai esti lapokban a macedóniai állapotokról s a török kormány „erélyes” eljárásáról szól, mosolyra kényszeríti a naivabb olvasót. Minél jobban közeledett gróf *Lambdorff* orosz külügyminiszter balkáni utazásának az ideje, annál erélyesebb lett a porta s annál buzgóbban fáradozott a rend helyreállításán, mint azt a konstantinápolyi (szulgalmazott) táviratok jelentik. Oly átlátszóak a konstantinápolyi táviratok, oly együgyű a portának abbéli igyekezete, hogy mikorára *Lambdorff* a macedon határhoz ér, akkorára a buzgó igyekezet fajt accomplit-jával álljon elő, hogy minden további kommentár fölösleges s egyszerűen utalunk az alábbi táviratokra:

Konstantinápoly, december 22.

A porta *buzgón folytatja fáradozásait*, hogy az albán vezérek előtt nagyobb tekintélyt szerezzen. A porta buzgóságához valószínűleg az is hozzájárult, hogy az albán vezérekben némely vidékeknek „akadályt lát az európai tartományokra vonatkozó reformok végrehajtása tekintetében”. (1) Nemrég egy albán főnököt Monaszirtba helyezték át, egyet pedig Konstantinápolyba és egyet Kis-Ázsiába. Más kelemen elemeket is szándékoznak eltávolítani Albániából és egyéb ilyen intézkedésekre is készülnek.

Konstantinápoly, december 28.

A kalkandeni kajnakam egy lázongó albán embert agyonlővetett, amiben *újabb jelét látják annak*, hogy a porta *kezd erélyesen fellépni* az albánok ellen. A nagykövetségeknak a porta másolatban megküldte azt a táviratot, amelyet a *Yildiz-palotából* szombatn szétküldöttek az európai tartományok väljajához, s amelyben a *váltak személyes felügyelése terhe mellett utasítják*, hogy minden rendbontót *hossz nap alatt le kell tartóztatni és a rendet teljesen helyre kell állítani*. Ebben a táviratban utasították a *váltak*, hogy az eseményekről legyenek jelentés és felhatalmazták őket, hogy az esetben, ha valahol a csendőrség nem elégséges a rend fenntartására, *katonai karhatalmat használjanak* a nélkül, hogy előbb erre vonatkozólag iradós kibocsátását kérnék, amint eddig kötelességük volt. A porta ezt a körjegyeket küldődi képviselőinek is megküldte a hatalmasságokkal való közlés végett.

A már nevenapja alkalmából a Konstantinápolyban horogonyos török őrhajó vonakodott az orosz lobogónak a szokásos 21 ágyúlövéssel tisztelegni. (Bizonyosan nem volt puskapora.) Bayazet erődnek paranosnoka szintén nem akarta megté-

ábból a ritka fajtából, amelynek füle van és sörénye.

Nem láthatták az arcomon a meglepetést. Pózóltam.

— *Otario jubasa*, — mondám a Capitanonak. — Tengeri oroszlán. Egyetlen faja a fókának, melynek füle van és sörénye, fogságban megszeliüdi.

A hölgyeknek respektusa kezdett lenni irántam. Látták, hogy engemet semmi sem lep meg. — *Fiók még*, — mondám szakértő becsléssel. — Még csak a fején van sörénye, később az egész nyakát betakarja, hasonló lesz az oroszlanhoz.

A fókakölyök rőt barna volt a hátán, a hasán márványozott fehér; a feje olyan emberforma. (En legalább láttam már annál butább emberpofát.) A szeméiert pedig irigy lehetne rá bármely kreolszépség. A két hátulsó lába össze volt növe, egy uszofarkat képezve. Uszányait nem lehetett se látnak, se szárnynak nevezni, mert azok tökéletes emberi tenyerek voltak, öt ujjal; de az uszáson kívül semmi egyébre nem használhatók; járásra éppen nem. Osupán a teste tekerésével tudott előre hatolni, mint a kigyó s e közben annyi furesz mozdatot tett, hogy az csupa nevetni való volt. Nedves volt még a fűrésztől. A kadét letörülgette egy bolyhos pokróccal, a miért hálából megnyalta a képét a bebé s azt mondá neki „fra”. Természetes: ha a Donna a „mama”, a Capitano a „papa”, akkor a Kadét „fra”.

A Kadét pofon ütötte érte: „fra vagy magad magadnak, kutya!”

Aztán produkálta a *kutyát*, hogy szokás. — Állj fel!

A Bebé nagy erőlködéssel felállt az uszófarká vált két hátulsó talpára!

— Egyenesen a pofádat! Azt is megtette.

Azzal a Kadét elővett a vadásztáskájából egy eleven rákot, s azt rátette a Bebé orrára.

— Csendesen maradj!

A rák kedvence esemegéje a fókának. Mivel pedig hogy eleven volt, belekapaszkodott a karmaival a foka orrába, s az ollóival ráncigálta a bajuszát. A foka túrte, mint egy mopszli.

— Kapd el!

Akkor aztán egy perc alatt bekapta a rákot. Megrágtá. Csakugy ropogott a csonthéja a fogai alatt.

Aztán megrázta a bórét, ahogy vízből kiusszott kutya szokta, s odatörülte a fejét a Capitano lábához.

— A pipámat! — parancsolá neki a gazdája. Tudta, hogy hol áll, előhozta, a szájába fogva a pipaszárát.

— Hát a zscascók?

Ázért fel kellett kapaszkodnia a fogasig, ott lógott az egész dohányszíri kézség: kosbor-zscascók, acél, kova, tapló.

A Capitano kiesiholt, rágyújtott. A füstöt a Bebé arcába fujta. A foka nagy örömet talála benne, s a két tenyerével törülgette a füstöt a pofájához.

— Nagy hajlamot áru el a fiókó a dohányszázhoz. Ha ráérek, megtanitom pipázni.

— Az mind semmi, — mondám én. — De én hallottam már híret olyan fókának, aki megtanult dudálni.

(Folytatása következik.)

A csont-ember.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Domonkos István*.

A Dombosék háza a nedves hamuszínű őszieségben, mint valami hozzá illő rómában feküdt. Abban a sorban, amelyben ez a ház áll, már végez a falunk és ninesenek átellenes szomszédok. Ebben a sorban csak a szemközti levő kovácsműhelyt meg a kis főcskendőházat bámulják a házak, amelyeknek kátrányos papirosteteje most a késő októberi nedvességben könnyezve esőpóg. Ilyen a szabása, azt tartom, a legtöbb faluvegnek; ime, még a temető sem hiányzik, amely a főcskendőháztól pár hajlatnyira pihen békeségesen. — Mi falusiak nem szoktuk messze kivinni alvó barátainkat; közel-közösségben vannak velünk, a temetőkörszóték be tudnak kukucsálni majdnem a házakba, hogy kin mikor van a sor örökös nyugovóra térni.

Az utat körsztemben-hosszában megfekszi a sár és beágazik az udvarokba, ott csatkol a Dombosék kaputlan udvarán is egészen az ajtó-küszöbnél. Az eresz csipell-esőppel esőpóg belé; könnyezik, mint az öreg szem, amely nom sir, csak gyöngöseségből hullatja könnyeit.

Bent a házban a Dombos-család; kevés az egész: az asszony urastól és az öreg Dombos. Ez az, akiről szölok: nyolevanót esztendő öreg, akiről az idő már minden jót lefaragott; mindazt ugyanis, ami az embert szinre-szemre emberre teszi. Ó már csont-ember és pedig minő csont!... A testes, zöld cserépkályha mellett ahogy ül, térdei kivetnek a kályha szélességén; ezek azok a lábszárak, amelyekre gorombán el szokják mondani, hogy jó dióverő celékké lennének. Ezt különben maga az öreg Dombos is elmondja most már, mikor lefaragta róla a nyolevanót esztendő a rávalót és a nadrágját térdei majdnem úgy bökik körszötül.

Mikor ül, a kezeszárai másfélszer hosszabb-

tetni a szokásos ágyúlövéseket. Az orosz nagykövetet e miatt azonnal érélyesen fölszólalt a szultán-nál, mire ez a külügyminisztert és a belügyminisztert nyomban a nagykövethoz küldte, hivatalosan megkövetni őt, mint a cár képviselőjét. A törökök azzal mentegődznek, hogy az üdvölvégek azért maradtak el, mert a puskapor megnevedett, ami nem is olyan lehetetlen a török flotta ismeretes nyomorúságos állapotai mellett. Az üdvölvést ma pótolták s a bűnösöket megbüntették.

Akcio Venezuela ellen.

Budapest, december 23.

Addig, míg Rooseveltt formálisan elvállalja vagy el nem vállalja a venezuelai ügyben a választott bírói tisztet, a blokád vígan működik, nagy keserűségére a kereskedőknek, különösen az amerikaiaknak. A blokád mellékterméke számtalan reklamáció és tiltakozás lesz.

Castro ügye kezd rosszul állni. Mig ő egy távirat szerint titokzatos betegségben szenved, az alatt ellenfele, Matos tábornok egyre aratja a sikereket. Egy amerikai lap szerint bevette Ciudad Bolívar, Kelet-Venezuela legnagyobb városát, ott tábornok utótt s valószínűleg Caracast ellen nyomul.

Caracas, december 23.

A caracasi és la guayrai idegen kereskedők között nagy izgatottságot okozott az a körülmény, hogy a Bausan olasz hadihajó kapitánya nem eresztette be a la guayrai kikötőbe a Caracas amerikai gőzhajót, mert ez csak december 15-én indult el New Yorkból. Ez az intézkedés ellenkezik a Tribune angol hadihajó kapitányának a parancsával, aki értesítette a konzult, hogy Caracast befuthat. Mínt hogy a blokád károsnak bizonyult az amerikai kereskedelemre, 15 behozatali óg nem tesz többé megrendeléseket Venezuela számára. Azt hiszik, hogy az eleség csak két hétre lesz elegendő.

Caracas, december 23.

A Marietta amerikai ágyúzásad kapitányának és az amerikai követségnek a kérésére a Caracas gőzösnök megengedték, hogy holnap befusson a la guayrai kikötőbe.

La Guayra, december 23.

A Tribune és Bausan hadihajók elfoglalták a Castor és Maria Luiza nevű sönereket, továbbá a Carmen, Josevita és Cornelia nevű sajkákat, amelyek darabárut szállítottak.

Caracas, december 23.

A Miranda venezuelai ágyúzásad most a marakabói laguna déli részén, a szövetséges hatalmaságok hajóinak hatalmi körén kívül van. A Falke német hadihajó át akart ugyan jutni a Marakabónál lévő tőnytorlaszra, de a kísérlet veszélyessége miatt elállt tervétől és most a laguna előtt cirkál.

nak látszanak kelletlenül, csak akkor látjuk, hogy egészen hozzá illők, mikor fölkel és nagykeservesen kinyújtja derekát. Mert nemrégiben hülésbe esett és azóta fölkelésében a körösztetemenek minden ize csikorog a fájtól, jó darabig kenegette is, pároltatta is, de mostanában már fölhangyott mindennel és ha mégis javasol rá valaki valamit, legyint a nagy kezével.

— Föld köll neki, föld!... — mondja és agykedvően a temető felé mutat, akárha az ágyra mutatna, amely a pihenője.

Mínő feje van! Igazán, csak ilyen fej alatt tud nyolevanót esztendő rádogni! Csupa homlok, csupa arcú; ha az ember figyelmesen vizsgálja: elvész rajta a csucos állkapca, a bozonatos bajusza meg éppenséggel bolesik fogatlan szája. És, mondom, az egész fejből maral két hatalmas arc-búb és erős, nagy homlok, amely merő csont, alig bírja elérni vörösbé játszó ősz haja, amely hosszu szájakban ereszkedik rá. — A szemei? Istenem! hát a szemei olyan mécsvilágok, amelyek pislognak, alig van világosságuk; arra meg éppen nem való, hogy az ember világuknál a lélekbe olvasson. Az ő lelkén már csak a beszédjéből lehet értelmes sorokat találni; szemével együtt már az egész fej semmit sem mond; fekszenek rajt a ráncok eszöndesen és nem mozdulnak. Hamuszínü az egész és fényes forma: belevég a késő október jellegébe, amely odakünn ellepi a világot.

Az öreg Dombos úgy, ahogy van, már az életben semmiféle helyet nem tölt be, vagy ha ezt az értelmet szöszszent akarjuk venni, hát igazán, ő már csak azt a helyet tölti be az életben, amelyet elfoglalt. Es ki is mondhatjuk, hogy csupán azt a széket, amelyet ott a kályha mellett megül hónapról-hónapra; nyári világban meg azt a padot, amely a ház oldalán nyújtózik az udvaron; itt dödöröggetnek a szomszéd öreggel, akit hűségeen ösésmez. Még az asztalhoz is olyan bátorlatalanul ül ebédelni, mintha valami tilosban járna. Hanem az ágyat, azt szereti, de csak annak ide-

Róma, december 23.
A Stefani-ügynökség jelentése szerint Riva venezuelai olasz követet visszahívták és a külügyminisztérium rendelkezésére állították.

Róma, december 23.

A Tribuna jelentése szerint Riva caracasi olasz követet azért hívták vissza, mert diplomáciai működésében inkább Castro szeszélyeit, mint Olaszország érdekeit tartotta szem előtt.

A Humbert-ügy.

Budapest, december 23.

A madridi francia nagykövet, aki már Párisba érkezett, leszállítja azoknak az érdeklődőket, akik a Humbert-bünperből politikai botrányt várnak. A köztársaság ebből az ügyből sértetlenül fog kikerülni. Egy-két magánember el fog hullani, de egyéb baj nem lesz. Erdekes, hogy Madridban nagy a rokonszenv a letartóztatottak iránt. Különösen Humbert Evát halmozzák el ajándékokkal és nagy az elkeseredés a fejlelő ellen, aki, ha felfedeznék, aligha menekülne meg a nép dühétől.

(Humberték a börtönben.)

Madrid, december 23.

Egy újságíró a börtönben megátogatta a Humbert-család női tagjait. Humbertné és leánya egy pamagon ültek. Daurignac Paula oly messzire húzódott tőlük, mintha semmi köze sem volna hozzájuk. Humbertné kijelentette, hogy rosszul van és lárdat. Lelelvére francia ügyvéd is megjelent a cellában s elájánotta Humbertnének, hogy Eva leányát egy zárdában fogja elhelyezni. Erre az ajánlatra Humbertné zokogni kezdett.

A letartóztatott család női tagjait nagyon meglepte a börtönök kényelme és luxusa: nagyon elegáns szobában vannak és még két szoba áll rendelkezésükre. Egy apáca szolgálja ki őket, aki jól ösz. Humbertné és leánya lelelvés előtt mindig sokáig imádkoznak. Humbertné folyton panaszkodik s sürgeti, hogy vigyék Párisba, hogy ellenségeit tönkre tehesse. Különösen Waldeck-Rousseau volt miniszterelnök ellen, aki mint Girard ösötömégének gondnokja elsősorban fedezte fel Humbertné szédélését és Vallé igazságügyminiszter ellen, aki Cattani bankárnak volt ügyvédje. Irányul Humbertné fenyegetőzése. Humbertné egyre hajtogatta a börtönében, hogy Cattani a legelvetemedettebb uzsorás.

Daurignac Román kijelentette, hogy a zsidók megvásárolták Vallist és más újságírókat is megvesztegettek. Waldeck-Rousseaut nem akarja vádalkal illetni, de az többször résztvett a Humberték ellen indított sajtóhadjárásban.

jén; napközben nem fekszik belé, ha kívánja is, fél, hogy megfogja és benn marasztalja egészen. Az ágyához senkinek sem szabad nyulni, se vánkosház, se bundájához. A vánkosa alatt rejtegeti az adóseleveleket, amelyek a fauban kamatra kiadott, valamelyecske pénzéről szólnak. Különbön minden birtokát, melyet öszszedolgozott életében — már régen fölsoztotta gyermekei között olyképpen, hogy ezek az ifju Dombosék ni! (a gyermeke menyével) tartoznak őt holtáig eltartani. Azok az adóselevelek a féltett kínesei, zsebkendőbe göngyöltetve; csak akkor veszi elő, mikor a fiatalok (gondolni való, már azok is öregcsékek!) vásárra mennek, vagy máshová házon kívül. Ilyenkor aztán fiatalos gyönyörűséggel tapogatja végig a fakó papirokat. Ilyenkor veszi elő a kis zacskót is valahonnan a szalmazsák közül, amelyben pénzecekkéje van, a levelek után való kamatok; sorra szemezteti-olvasgatja, hogy aztán ujra sokáig rejtegetse. Az ágy a kincsesztára és pihenője.

A templomunkat nem birom elképzelni nélkül. A hátulsó egyik padnak vége táján rendszeren ott ül és néz előre a misére. Jó egy pár papot megtört már életében és figyelmes nézésével kileste nékik minden aprólékos mozdulatukat. Még azt is tudja, hogy az ötvenes években élő egyik plébános balkezelével szokta elővenni a szakramentumot, nem úgy mint a többi. Különbön is (a természet títka szerint) csodálatos hűséggel szedegeti elő a régi visszamelekezéseket; az ujjakkal nem igen hozakodik elő. . .

— Dombos bácsi! — mondtam néki egy alkalommal — miért, hogy maga sohasem szokott elkéni a miséről?

— Mer az édes apántól megtanultam a módját — mondta nyugodtan. — Mintha most is hallanám, mikor kis gyerek voltam, aszonta: fiam! jegyezd meg. Az első harangzó aszongya: kiszűji! A második aszongya: indujj! A harmadik aszongya: ott ligy! . . . Mäskülönbön mér harangzóának hármat a misére? . . . én ehhez tartok.

Páris, december 23.

A madridi rendőrfőnök azt mondotta egy újságírónak, hogy azon a 4000 franknyi készpénzen és 175.000 frank értékű spanyol járadék-papiron kívül, amelyet Humbertné letartóztatásakor egy szomszédasszonytól el skart rejtteni, a Humbert-családnak lakásán más vagyon nem találtak. Miután alaposnak látszik az aggodalom, hogy a Humbert-család öngyilkossági tervekkel foglalkozik, tehát a fegyverekkel roppant gondosan bännak, semmiféle szesz nem adnak nekik, sőt még a szárvizet és fogszappant is megvonták tőlük.

Páris, december 23.

Madridi jelentés szerint a fogház igazgatója a francia ügyvivő kívánságára elhatározta, hogy újságírókat nem bocsát be többé a Humbert-családoz. A madridi kormányzó azt mondta egy újságírónak, hogy nézete szerint a Humbert-családnál lefoglalt pénz a szökevények egész pénze.

(A főjelentő.)

Madrid, december 23.

Azt mondják, hogy azt a levelet, amely a francia nagykövetséget a Humbert-család hollétérol értesítette, egy ember írta, aki ugyanabban a házban lakik, amelyben a Humbert-család lakott. Ennek az embernek feltűnt Humberték viselkedése, megszerzte arcképeket s így meggyőződött róla, hogy csakugyan azonosak a Humbert-családdal. A francia konzul felszólítására a névtelen fejlelő levél tartalmazt a konzul jelenlétében emékeztető szörol-szóra leírta. Az irás is azonosnak bizonyult.

(Vegyes hírek.)

Madrid, december 23.

A Humbert-család kiadatására vonatkozó iratok szerdán érkeznek ide. Néhány óra elégséges lesz a kiadatási eljárás befejezésére. Humbertné egy újságíró előtt megofoolta a testvérének tulajdonított nyilatkozatokat és visszautasította azt az állítást, hogy ő ravasz kalandor. Ha majd megérkezik Párisba, olyan lelelvéseket fog tenni, amelyek majd teljes világot vetnek az ügyre. Humbertné határozottan megtagadta egy párisi újságíró fogadását.

Páris, december 23.

A Humbert-család letartóztatott vagyonszerelőjét, Parayré a Humbert és Daurignac családok által elkövetett csalásokban való bünrészeséggel és a bukkott Rente Viager biztosító-társaság ügyéből kiloyólag bizalommal való visszaéléssel vádolják. Parayré tiltakozik a gyantsítás ellen és azt mondja, hogy ő csak a Humbert család szolgája volt és azt tette, amit neki megparancsoltak. Parayré azóta, hogy fogságban van, nem akar enni.

Szörnyen haragszik, ha valaki elhanyagolja a templomot; szokja mondani, hogy az ember annál tüdősebbet nem tehet, mint ha oda megy. Egyszer így szólt:

— Nem igaz az, hogy csak az új misére köll elmenni akár egy új eszma-talp kopásig! Minden mise megér egy eszma-talpat; hát mikor a templom az orunk előtt van, a falu derekán, hogyne köllene elmenni!

Azért is, mikor ballag a második harangzó után és lát valakit hederegni erre-arra, azt sohasem hagyja szó nélkül.

— Ösém! — veti oda neki szép hokkosan — téged még nem hittak. Engem már kéccer.

Az eszt szereti foglalkoztatni. Gondolná az ember, mikor nedves, fénytelen szemével néz maga elé, hogy nincsen neki gondolata: olyan üres és színtelen a nézése. Pedig nem úgy van; legalább sokszor nem úgy. Például mikor szótalanságban töltött egész iónap után megkérdeztem, hogy miről gondolkodott.

— Összeszedtem — mondta — hogy hány özvegyember van a faluban, meg hány özvegy-asszony? Van-e olyan ház, akiben nem voltam? Meg aztán van-e olyan ház, amelyikből tudtommal nem halt ki legalább két gazda? . . .

Ezekben a különös kutatásokban megifjodott az elméje és kezdte nagy pontossággal mondani a régi gazdák halálának napjait és körülményeit — házszorában. A maga haláláról most legutóbbig nem igen hozakodott elő; ennek az említését csak mostanában a derékfájása huzza elő szájából. Ha a fájás igen előfogja, akkor egyik kezével a csipejébe, a másikkal a térdebe kapaszkodik és úgy kel föl a székről keservesen és ahogy lassan, lassan kiegyenesedik, fájdalomra torzul az orcája; ilyenkor aztán kinyögi, mint akinek már hiába! be kell adni a kulcsot:

— Nemsokára zsebrorak a mesterünk!

— Hát csakugyan annyivá volna — biztatatom ilyenkor — hogy csak temetéses busuztatató útné föl a Dombos bácsi értékét.

Páris, december 23.

A *Petit Bleu* mai számában Edger Combesnak, a miniszterelnök fiának nyilatkozatát közli, amelyben kijelenti, hogy a jelenlegi kormány egyetlenegy tagja sem ismeri a Humbert-család tagjait, hanem Humbertné Carnot volt elnök özvegyének barátja volt és ezt a barátságot használta fel ismeretségek szerzésére.

Özvegy Humbertné a volt igazságügyminiszter özvegy és Humbert Frigyesnek az édesanyja kérvényt nyújtott a vizsgálóbíróhoz, amelyben azt kérte, hogy Humbert Évát adja át neki, de a vizsgálóbíró e kérésnek nem tett eleget.

(A nagykövet Párisban.)

Páris, december 23.

Patenotre madridi francia nagykövet Madridból ideérkezett s néhány újságíróat fogadott, akiknek azt mondta, hogy a közszóban levő bűnpörben nem fogják kielégíteni a botrányhajtászt s hogy a köztársaság ellenségei csalódní fognak, ha azt hiszik, hogy Humbertné leleplezése kompromittálhatná a köztársaság több embereit. A nagykövet a Gaulois munkatársának ezt mondta:

— Engedje meg hogy egy tanácsot adjak önnek: ne igen ereszkedjen bele ebbe a dologba, mert nem fogják megtálatni azokat a botrányokat, amelyeket önök keresnek.

— Azt hiszi ön tehát, hogy mindent el fognak tussolni?

— Szó sinos róla, hiszen lehetséges, hogy a Humberték ellen megkezdett eljárás néhány kisebb jelentőségű embert s különösen néhány bírót kompromittálni fog, de a köztársasági rendszer nem fog szenvedni Humbertné leleplezése miatt.

A nagykövet ezután elmondott néhány részletet a család letartóztatásáról, majd így folytatta:

— Humbertékat letartóztatásuk óta többször látam. Teréz, ez az erős asszony, egészen megtört s minden bátorsága elhagyta. Frédéric azt a benyomást tette rám, mintha a gondolkodást egészen ellejelette volna. A család többi tagja nem érdekes, Éva kivételével, akinek látására megcsúsz az ember szíve. Az anya aki ezt a fiatal teremtést ebbe a helyzetbe juttatta, folytonosan ölelgeti leányát és minduntalan hízogól szavakkal jordan hozzá.

BUDAPESTI NAPLÓ.

A jövő hónapban nyolcadik évfolyamába lép a *Budapesti Napló*. Nyolc év talán nem is hosszú idő, az ember meg sem éri nyolc év alatt, a világ alig nő észrevehetően ennyi idő alatt. De az újság életében nyolc esztendő egész

Erre aztán mosolyog, mintha eifelejténé a derekát, elhiszi, hogy többet ér; megérdemli még mindig az — életit.

Nemrégiben elköltözködött tőlünk a régi mesterünk. Alighogy megírszedett a mestéri állásunk, jötték utána kívánczók, fiatalabbnál fiatalabbak. Jött egy bizonyos hatalmas szépszevű énekes; ebbe a Dombos bácsi igen beleszeretett, mert gyönyörűbbnél-gyönyörűbb próbaénekekkel szedett elő. Amde sokszor csak két ember között sínszen egy akarat, hát akkor egy egész faluban? Így hát pártot ütöttek néhányan egyik-másik mesterjelölt mellett is. Az öreg ez szörnyen bosszantotta; a templomból hazamentében elfogja valamelyik asszonyt.

— No Babi hugom! mit szólsz ehhez a harsányos szavú kis tanítóhoz? Ugy-e beválik?

— Tuzgyya Isten! — mondja az asszony — ez a tennapi is olyan kőkemetea forma!

— No, Babi hugom! — folytat fel az öreg, — ha neked az köll, akkor csak ford meg, aztán rekedd be a kamorába, aztán inekültesse vele magadnak... Mert emennek ninosen mássa, nem is köll más; nines az a futós inek, akit köröszitül nem vagy a torkával.

Mikor találkoztam vele ismét, komoly jószóással így szólt:

— Meglátja! engem rak zsebre legeléször ez a szépszevű tanító!

A Dombosék háza amint feküdt a novemberi ölmészárka, nedves őszieségben, mint valami rárában: egyszerre csak megteltett virrasztókkal. Az öreg Dombos bácsi, mint valami tehetetlen gyerek, aki nem éltre való — elaludt az Urban eszónesen. Az a szépszevű, kistéstü mester, ahogy az öreg megjósolta, őt rakta zsebre legeléször. Buszusztatója szép volt és harsányos, meghallhatta a fősb faluvég is. A kis kereszték a temetőben, ahogy beöltözött az udvarra, úgy tetszett, hogy ajtójátosan hallgatóztak és várták szívesen sorak közé az öreget.

emberöltőnek látszik, mert az újság nyolc esztendejében száz új világ támadt, száz másik süllyedt el, új eszmék nőttek és a régiék számára egész temelőket bontogatott az idő. Nyolc év folyamán hírlapjai, amint itt állanak előttünk sorba rakva, egész tárháza az eseményeknek, irók története és kritikája egy egész korzaknak.

S egyébről is tudjuk, hogy nyolc év nagy idő. Arról, hogy emlékezni kezdünk a hogy hátra is tekintünk már olykor arra az utra, amelyen idáig jöttünk. Üssük föl a *Budapesti Napló* hét éven át elkészült kötetit. Ebben a végtelen betűtengerben, a hasábok és ívek rengeteg útvesztőjében mi el nem tévedünk, biztosan járunk közöttük, mert ugyanavval a becsülettel tárgyilagossággal nézzük nyolc évünk munkáját, mint amelylyel bíraltuk benne a világ eseményeit, korunk erkölcsseit és korunk eszméit. Nem tévedhetünk el a milliányi betű közt, melyet kezünk vetett papírra, mert e sorok közt megvannak azok a világító eszmék, melyek bennünket is hevitének: a nemzeti élet szeretete s a demokratikus törekvések.

És van még egy világosságunk, amely mindig ébren tart bennünket s amely mindig megmutatja utjainkat: a *Budapesti Napló* közönségének ragaszkodása. Ennél a világosságánál látjuk legjobban, hogy nyolcéves utunk alatt milyen könnyen tiportuk le a bogánosot s hogy milyen örömmel szedtünk föl minden virágot, amelyre utunkban akadunk. Ennél a világosságánál látjuk, hogy gyönyörű tájakon keresztül jutottunk idáig s hogy további utunkon milyen sok virág nyílik még.

Mi szeretettel gyűjtjük a világ országutjain nyíló virágokat, szeretettel gyűjtjük bokréta s szeretettel viseljük közönségünk asztalára. Boldogok vagyunk, hogy hét év után, a nyolcadik elején, ünhittség nélkül, becsülettel meggyőződésel azt a megnyugvást merítjük újságunk köteiből, hogy szolgáltunk ennek a nemzetnek, védjük és tiszteljük hagyományait biztunk jövőjében, harcoltunk erkölcsök tisztaságáért, népünk fölvilágosodásáért, művészetéért, igazáért, az emberszeretetéért és humanizmus megszentelt követelményeiért. Tudjuk, hogy mindez kevés bér azért a bizodalomért, melyben közönségünk részesített, de ha nyolc évet sok időnek mondtunk arra, hogy dolgozzunk, kevés volt ez a nyolc év arra, hogy megháláljuk olvasóink ragaszkodását.

Uj évfolyamunk köszöbén ígérjük, hogy a jövőben még az eddiginél is hálaabbak leszünk.

Január 1-jén új előfizetés nyílik a *Budapesti Naplóra*. Kérjük azokat az olvasóinkat, akiknek az előfizetés december 31-én lejár, kegyeskedjenek megújításáról gondoskodni.

A *Budapesti Napló* új előfizetőinek tífstént megküldjük Jókai Mór hasábjainkon most folyó új regényének addig megjelenendő folytatásait.

HIREK

Budapest, december 23.

— A király utazása. Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel 7 óra 45 perckor Wallseeba utazott *Mária Valéria* önéberogasszony családjaéhoz. Az ünnepek után a király visszatér a bécsi Burgba.

— Kitüntetések. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Szalay Lajosnak* Üvidék szabad királyi város polgármesterének, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi címet s *Idósu Nagy Ferencnek* Nagy-Bacon község volt bírájának, sokévi hű szolgálata elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozta.

— Buosa és üdvözítés. Bécsből jelentik: A hadtestparancsnokság dísztermében ma dében üszegyűlék az üszes Bécsben állomásozó táborokok és önálló csapatparancsnokok, köztük *Otó öberceg*, hogy a távozó hadügyminiszteröl ebuosuzzanak és az új hadügyminiszternek bemutatkozzanak.

— Nemzet élönve. A király *Elek Lajos* nyugalmazott címzetes örnagyának és törvényes utódainak régi magyar nemességük épésében tartása me lett, a *dombóházi* előnevet adományozta.

— Tolsztoj megint beteg. Tulából táviratozzák, hogy gróf *Tolsztoj* Leó hurutos tüdőgyulladásban megbetegedett. A betegség lefolyása kedvező.

— Az orosz külügyminiszter Budapesten. Gróf *Lambdorff* orosz külügyminiszter fontos politikai küldetésben utazik a Balkánra s ma dében *Lemberg*-ből Budapestre érkezett. A nyugati pályaudvaron nem várta senki, mert nem abban az időben érkezett, amely érkezést jelezte. Ugy hogy *Lwoff* herceg budapesti orosz főkonzil is későbbre várta a külügyminisztert. Megérkezésének híre csakhamar elterjedt a fővárosban, a szerb alkonzul még a délelölit folyamán tisztelni akart az orosz külügyminiszternél, azonban gróf *Lambdorff* nem fogadta. A déli órákban a bécsi bolgár ügyvivőség egyik titkára volt kihallgatáson a külügyminiszternél, Gróf *Lambdorff* délelölit a fogadóban maradt s levelezéseit végezte titkára segítségével, akinek kíséretében Budapestre érkezett. Déután sétakocsizásra indult s az *Andrássy-uton* végigkocsizott, aztán a parlament elé hajtott. Fénégykor az orosz konzulátus elő vitelte magát, később újra odahajtott s leadta a névjegyét.

— Fogytán a puskapor. A konstantinápolyi kikötőben a napokban szörnyű esznd volt, holott szörnyű lármának kellett volna lennie. Ezen a napon dörögni kellett volna a török ágyuknak s üvöltve kellett volna hirdetniök, hogy a szultán és a cár jóbarátok. Ezen a napon tudniillik a cár születése napja volt a régi szokás, hogy ezt a napot üdvözlésekkel ünnepelik meg a török főváros előtt horgonyzó török hajókon. Most tehát néma esznd borult a tengerre, a parton hiába várták az emberek az ágyuk gratuláló bömbölését.

— Mi lehet az oka? — kérdezték. — Talán haragban vannak?

— Vagy talán elfeledték?

— Vagy...

Az öreg törökök rémülten gondoltak arra, hogy talán fogytán van a puskapor s ezért nem lövöldöznek s hogy aggodalmuk nem volt alaptalan, bizonyítja az a távirat, melyet Konstantinápolyból küldtek a cárnak, s melyben el van mondva, hogy ezen a napon azért nem üdvözölődtek, mert a puskapor megnevődött s száraz puskaport sehol sem tudtak kapni nagy Törökországban. A sürgöny, amely Törökország gyászt jelent, ezzel végződik:

— A szultán szigoruan meg fogja büntetni azokat, akiknek hibájából a puskapor nedves lett. A cár mindent megbocsátott a szultánnak.

— A polgármester az ingyap-tejesztó boltban.

Ma délelölit *Halmos János* polgármester, dr. *Schermann* Adólf öcorvos és *Glück* Frigyes, *Szabó* János, *Nessi* Gyula s *Goldmann* Mihály városi bizottsági tagok kíséretében megjelent az *Izabella-utcai* ingyentejet kiosztó helyiségben, hogy ez emberbaráti intézmény megalkotóinak a városi hatóság készünetét fejjeze ki. Ez alkalomból *Glück* Frigyes, aki a székesöváros minden közhatalnu tevékenységének élén áll és dr. *Schermann* Adólfot, aki ugy hivatali minőségében, de mint nemesszivű emberbarát is minden megszívlelésre érdemes mozzalmat a legerélyesebben támogat, a rendkívül nagy számban egybegyűlt kiesinyek a legszívélyesebben üdvözölték. Ez alkalomból érdemese nek tartjuk megjegyezni, hogy Bécsben budapesti mintára szintén alakult egy ingyentejet kiosztó intézmény, amelynek főintézői azonban a főrangú körökhöz tartoznak, eüentében a budapestivel, amelyet névtelen jötevköz kezdeményeztek és azok is tartják lenn a legünzetenebbül.

— *Lenbach* állapota. *Münchenből* táviratozzák, hogy *Lenbach* állapota ismét rosszra fordult. Láza van s az ágyban kell maradnia. Ma délelölit egy kissé jobban érezte magát.

— Egyházi zene. Csütörtökön, karácsony első napján, délelölit 10 órakor a szeriták templomában ünneplőyes zenés nagymise lesz, mely alkalommal *Ferencz* Mór budavári egyházi karnagy O-moll miséje kerül előadásra *Graduale-ra* *Egry* János *Dormi popale* című böcsödálát ad a elő a templomi énekkar, míg *Offertoriumra* ugyancsak *Egry* János *Jesu redemptor* kezdetű pastora eja kerül előadásra melyet *Noseda* Tivadarné énekel, pásztorisp kísérettel. (Pásztorisp *Hiebach* H. tanár, a M. Kir. Opera tagja.) A mise magánzólamait *Noseda* Tivadarné, *Kovatsik* Berta, *Szabó* Imre és *Várady* Sándor, a M. Kir. Opera tagjai énekelik, vérsényeni pedig *Noseda* Károly, operaházi karigazgató fogja.

— Eltűnt tizezer korona. *Koppstein* Lipót főszedebizonyos tizezer feljelentést tett a rendőrségnek, hogy *Fraud* Dező nevű inrokát elküldötte a *Kereskedelmi Bankba*, hogy egy tizezer koronás csekket beváltson. A pénzt a bank kifizette, az inrok azonban nem tért vissza. Helyette küldött egy levelet, amelyben azt írja, hogy ezer koronát evesztett és a kilenczezer postán küldi. A pénzt azonban nem küldötte el, sőt az éjszaka nem is volt otthon Arany János-utcai lakásán. A rendőrség keresi.

— **A közoktatás.** A tanár ur, a földrajz órában magyaráz:

— A földnek — mondja — gyönyörű története van. Evezredekkel ezelőtt cseppfolyó állapotban volt még, izzó lávatómeg, mely a világűrben lebegett. Aztán lassan kezdett kihűlni, külső rétege megdermedt s ezt a külső réteget nevezük földnek.

A fiuk csöndesen, szájátva hallgatják a föld regényét, mikor hirtelen föláll az egyik s így szól:

- Tanár ur, ez nem lehet.
- Már miért ne lehetne?
- Mert a földet hat nap alatt teremtette az Isten.

A tanár föl s alá jár a szobában. Mosolyog s aztán szeliden mondja:

- Tévédz, fiam. — Ez csak a hittanórában volt így.

— **A gyógyszerészségkérdés.** A gyógyszerészségkérdés nagyszűlése által megválasztott végrehajtó-bizottság Mór Gyula elnök vezetésével a március 15-én tartott ülésén dr. Jármy Gyula gyógyszerésznél, a budapesti gyógyszerészegylet elnökénél s átadták neki a gyógyszerészségkérdés memorandumát. A memorandum alapos argumentumokkal támogatja a gyógyszerészségkérdés mellénylésére érdemes törekvéseit. Kérésüket álláspontjuk tisztá megvilágításával kezdi.

Szükségesnek tartjuk, ugymond a memorandum, hogy egy oly vád alól tisztázzuk magunkat, mely vád alkalmas azt a hitet kelteni, mintha mi nem a köcsönös méltányosság alapján, hanem egyoldalú érzékenységen alapulnánk. Biztosan tudjuk, hogy főnknek eddigi odaadó munkásságunk, az ő érdekeiket mindig szem előtt tartó tevékenységünk tudatában oly jóakarattal vannak irántunk eltelve, hogy ilyen kevés valószínűséggel bíró dologról még beszélni sem kell.

Kimondotta a nagyszűlés: I. Felkérendő a budapesti gyógyszerésztársulat annak elhatározására, hogy a gyógyszerésztársulat reggel 8 órakor nyitassanak ki s este 8 órakor csukassanak be. Néhány év előtt, mikor a társulat elhatározta, hogy a gyógyszerésztársulat reggel 7-től este 9-ig tartja nyitva, azon ellenérve hangzottak fel, hogy a gyógyszerésztársulat közönség azon része, ki csak reggel 7 előtt, vagy este 9 után ér rá szükségletét beszerezni, nem tudná azt tenni, mert a gyógyszerésztársulat zárva vannak; hogy ez mennyire nem áll, bizonyítja az a tény, hogy ezen elhatározás óta a közönség részéről sohasem merült fel oly panasz, mely ezen ítélemt igazolva volna. Hiszen ott van az inspekcio-szolgálat, akit mindenki megtalálhat, akinek gyógyszerre van szüksége. Az ebédidő egy és fél órában kérjük megállapítani. Vasoraidó az inspekcio részére egy óra legyen. Minden negyedik nap szabadnapot kérünk, még pedig egész napot. Nagy figyelmet követelők, s összes testi és szellemi erőiket is igénybevevő foglalkozásunk annyira fárasztó, mint semmielő máshol pályán sem. Kérjük, hogy az eddig is megadott évenként 2 heti szabadság ezután is megadassék olyformán, hogy azok is részesüljenek nyári szabadságban, akik már április elején eltilagáltak állásukat. Fizetésünket szintén rendezni kell, mert a segédeskedés többeknek már nemcsak átmeneti állapot, hanem állandó kenyérszerzési eszköz. A mi előképzettségünknek megfelelő más pályákon mindenhol az azon eltiltött évek szolgálatának fizetési alapul, nem úgy minálunk, hol eddig csupán a tulajdonos jóakarattól függött az illető segéd fizetése s gyakran előfordult az az eset, hogy az a segéd, kinek néhány év alatt 140 koronás belépőfizetését szorgalma és egyéb megbecsülendő tulajdonságai folytán magasabbra emelte főnöke, önkaratán kívül helyétől megválni volt kénytelen, új kondícióba lépve, nem azt a fizetést kapta, melyet a legutóbbi hónapokban élvezett, hanem leggyakrabban kénytelen volt megelégedni az azal fizetéssel, melyet előbbi kondíciójában akceptizetésekként kapott. Abban állapodunk meg, hogy ezen kérdésünk a következőkben ajánjuk elfogadásra: Minden segéd, aki a gyakorlati vizsga letételétől számítva még 5 év gyakorlatat nem bír, havi 160 korona, azok pedig, kik 6-nál több gyakorlati évet tudnak kimutatni, 200 korona havi fizetéssel javadalmaztassanak, mindkét esetben mint minimális kezdőfizetessel. Mellénylások tartjuk azonban azt, hogy az eszleges fizetésjavítás úgy, mint eddig, ugyezentül is a tulajdonos és segéd kölcsönös megegyezéséről függjön s ott, ahol ilyen megegyezés a belépés alkalmából nem történt volna meg, esetről-esetre a segéd által jogosan kérhető. A jelenleg természetben élvezett lakásról lemondunk s helyette a rekompenzációt kérjük: azok a segédek, akik 160 korona havi fizetést élveznek, havi 20 korona, akiknek havi 200 korona fizetésük van, havi 40 korona lakáspénzt kapjanak. Indokoltá teszi a természetben lakásnak pénzrel való megváltását az, hogy a családok segédek a mostani viszonyok mellett hátrányban voltak fizetés dolgában nőten társaikkal szemben, amennyiben a legtöbb főnök inkább nőten, mint nőten segédet akceptált, mert tudták, hogy ezek a természetben lakást igénybe nem vehetik, de azért mégis elvették ugyanazt a munkát, amit nőten társaikkal.

— **A temesváriak öröme.** A temesvár-józsefvárosi pályaudvarról Orsova felé vezető vágányokat, amelyek eddig Temesvár belvárosát szeltek keresztül, 850.000 korona költséggel áthelyezték a várságnagyúrt északi oldalára s az útvonalat Ney Ferenc főfelügyelő

vezetésével ma járták be s adták át a forgalomnak. Az orsovai vágányok áthelyezésével Temesvár belvárosát tarthatatlan nyűgtől szabadul fel, mert eddig a városrészek között levő vasúti átjáróknál naponta átlag nyolcvanaszor kellett elzárni a sorompókkal az élénk forgalmu utakat. A mai ünnepes esemény alkalmából a város lakomát adott, amelyen az államvasutak vezetőire, dr. Teibisz Károly polgármesterre, mint e vivmány erélyes megteremtőjére és Varga György államvasúti főmérnökre, az új vonal építőjére, számos felkészültöket mondtak.

— **Rendőr-történetek.** A rendőr hajnaltól hajnalig posztban áll, folyton a világgal van dolga s olykor vele is esnek meg kedves történetek.

A laktkopán és a rendőr.

Abban a nagy boltban, ahol a világ legolcsóbb és legjobb topanjait árulják, X. ur pompás lakkcipőt vásárolt. A remekmű mindössze három forintba került s nagyon szép lakkcipő volt. X. ur boldogan ment ki az utcára, folyton a lakkcipőjét nézte s még azzal szem törődött, hogy az eső esett s olvadt a hó. Büszkén sétált így egy darabig, amikor hirtelen észrevette, hogy az új cipő talpa levált s hogy ő most tulajdonképpen harisnyiban sétál.

Viszszament a boltba s így szól:

- Hallja maga, maga egy betörő.
- Micsoda?
- Egy zsvány, szédelgő, esaló. Maga... A kis boltost egy kissé földühösítette ennyi szeretetreméltóság, kiugrott a pult mögül s nagyon alaposan nyakonvágta a vevőjét. A pofonból lárna lett, dulakodás s utóljára is megjelent a rendőr.

— **Mi van itt?** kérdezte, miközben hivatalos komolysággal elővette a jegyzőkönyvét.

A vevő elmondta a történetet és sirt. A cipőgyáros azonban odalépet a rendőrhöz, kezébe nyomott két szivart s aztán nyugodtan zsebre tette a kezét.

A rendőr pedig lehajította a fejét, gondolkodott, aztán csöndesen zsebre tette a jegyzőkönyvét s így szól:

- Ez nem tartozik rám. Ez iparügy.

A rendőr és a kutya.

A népszínház-utcai villamos elgázolt egy kutyát. A kutya ott fekiadt a kövezeten s utolsó sóhajtott. A gazdája azonban kiabált:

- Rendőr! Rendőr!

A rendőr megjelent.

— Állíts meg ezt a villamost. Eltiporta a kutyámat. Ezt a kutyát, ezt a százpengős gyönyörű kutyát. Kártérítést akarok, büntessék meg a kalauzt, a kocsivezetőt...

A rendőr körülmegegyesen megnézte a kutyát, megajánlta, de egyáltalán mely szánalom ébredt szívében a kocsivezető iránt is. Elővette a jegyzőkönyvét s megírta a jelentést:

En, H. J. közrendőr, hivatalosan, saját tapasztalatom alapján jelentem, hogy a népszínház-utcai kutyaeltiporásban a kocsivezetőt mulasztás nem terheli, mert folytonos csöngetéssel figyelmeztette, hogy térjen ki.

— **Syndon a börtönben.** Egy francia újságíró meginterjúvolta börtönében Syndon festőt, az éretleti dráma hőst. A interjú meglehetősen különös színtelen tündette fel Syndont. A Temps' egyik munkatársa most Syndon védőjét, Décori ügyvédet interjúvalta meg Syndon sajtósajtáság viselkedéséről. Décori bosszusan kikelte a kíméletlen riporterek ellen, akik védené börtönben sem hagyják békén s nem akarja elhinni, hogy az interjú híven adta volna vissza Syndon szavait. Décorin nyilván igaz van, mert egy párisi lap most közölte Syndonnak hűgához intézett levelét. A levélben elpanaszolja az elítelt, hogy egyik napon egy fiatal festő hivatka ki a társalgóba. Bemutakozott és azt mondta, hogy együtt voltak a növendéki Lefebvre műtermének s kedves emlékeket frissített fel a régi tanulóévekből. Syndont ezekkel annyira megnyerte, hogy bőbeszédű lett s készségesen felelt minden kérdésére. Csak napokkal utóbb tudta meg, hogy művésztaura voltaképpen újságíró volt, aki nemcsak kényes kérdésekre csikart ki belőle vallomásokat, de szavait el is fordította s rosszakaratlan toltotta.

— **Az újlak plébános úrvölése.** Dr. Ott Ádám budapest-újlaki plébános holnap üli születésének hatvanadik évfordulóját. A jubilánst az alkalommal számosan üdvözölték tisztelői közül, a hercegprímás pedig szentesi kértanósaosi nevezte ki a köztisztvisletben álló plébánost.

— **A lég- és vízviszonyok.** A földmívelésügyi minisztérium vizirai osztályához ma érkezett jelentések szerint a hőmérséklet általában süllyedt. Délnyugaton —1, —5, Északkeleten —5, —15 Celsius között váltakozik a levegő mérséklete. A Duna jege Gombosig zajlik, itt, valamint Zimonynál, s a Kazán-

szorosban meglazulva áll. A vízállások az egész Dunán közepesek. Budapesten 46 centiméternyi apadás mellett a mai vízmagasság 350 centiméter. A mellékléklyök jég- és vizviszonyaiban tegnap óta lényegesebb változások nem történtek.

— **Elliotiát golyámadár.** Pécsett, a szigetvárosban lura járókeltre talált a napokban a rendőrszolgálat. Hosszulábú, kopott filozófus bandukolt a havon. Egy golyámadár. Jámbor szelid állat, aki nem is ellenkezett, amikor a rendőrök elhatározták, hogy előállítsák. Velük ment nagy bölcsen a meleg szobába s néhány napig megosztotta a rendőrökkel a fekete kenyeret s egy zugban kedélyesen elhelyezkedett. Oda tért meg aludni esténként. Ezalatt közbírré tették a városban, hogy csavargásban találták egy golyát s jelemték a gazdája. Ugy kell lermie azonban, hogy a gazda már megmarta az állatot s azt talalta a legjobb módnak arra, hogy megszábaduljon tőle, ha hallgat. Vagy talán valami rossz lát telt a tilzre odahaza a golya. Megesiepte, valami gyereknek a kezét, ami még rossz szándék: részről se megy csodaszámba, ha az emb... madárnak olyan hosszú csőre van... Vagy talán baromfipecsenyével töltötte meg telhetetlen nagy bendőjét. Az is megiesie. A golyámadár szivesen járta föl a kis csibét, libát... Elég az, hogy a gazdája nem jelentkezett s a golya a gazdátlan eszernyők és botok között licitációra került mint talált tárgy. Az árverések hivatalos publikuma nem igen lelkesedett ezért a tárggyért s ilyenformán a golya új gazdája egy jólküi tuvaros lett, aki azt mondja, hogy csak addig tartja meg, míg ki nem nő a szárnya. Akkor aztán elbocsátja, hogy legyen belőle szabad madár.

— **Gimnazisták lázadása.** Nem bizonyos, hogy az alábbi esetben nem a gimnazistáknak van-e igazuk, ami annál inkább megengedhető, mert nem a mi gimnazistáinkról van szó, hanem a római gimnazisták növendékeiről. A római fiatalok tudniillik úgy gondolta, hogy a mai vizsga-rendszer tisztára tarthatatlan, hogy a cenzura nagyon szigorú s hogy sok olyant kell tanulniok, aminek semmi haszna nincsen. A gimnazisták, amikor reformról van szó, elsősorban a vizsga könnyítésén kezdik a reformokat. Ez az egész világon így van; így van tehát Rómában is, ahol a gimnazisták röviden kimondták, hogy ha nem könnyítenek rajtuk, sztrájkolni fognak. A közoktatásügyi miniszter, akihez ezt az ultimatumot eljuttatták, mosolygott, de nem könnyített a dolgokon. Ez több volt, mint amit a gimnazisták elvárhattak. Gyűlést tartottak, kimondták, hogy a közoktatásügyi miniszter nem ért a dolgokhoz, ellensége az ifjuságnak s megérelte a század legnagyobb eszméjét: a bukkott diákokat védő szövetséget.

A szövetség tehát megalakult, sőt hivatalos lapot is indított, amely rettenthetetlenül támadja a kormányt s szervezi a sztrájkot.

A hivatalos közlöny szerkesztőit itt a nyilvánosság előtt meg kell dicsemlünk. A lap programjában ki van mondva, hogy 6k politikával és pornografiával nem foglalkoznak. Nem értjük ugyan, hogy e nélkül hogy fog megélni az újságjuk, de hogy a gimnazisták megbuktassák a szivtelen közoktatásügyi minisztert, azt szívünk-ből óhajtuk, mert miér ne lehetne jó karácsonyuk a római gimnazistáknak is?

— **Kasszafurás.** A Hold- és Báthory-utók sarkán levő Ringeisen-terveztek vasúru-ügynökség irodahelyiségébe ismeretlen tettesek betörték és a vasszekrényt kifurva 1810 korona készpénzt elloptak. A kasszafurás módja azonos a többi elkövetett kasszafurás módjával. — A Ringeisen-jéle betörés alkalmából ajánljuk az *Arheim* S. J. budapesti pénzzsereknagyros elismert páncélszerkezt. Gyár: IX. Soroksáriút 92. Raktár: V. Erzsébetter 17.

— **Ingyen szén.** A Lipótvárosi Demokrata Körhöz az ingyen szénre a következő adományok jöttek be: Lusthaus József 3 k., Boschay Jakab 20 k., Bramer Rikárd 20 k., Singer Zsigmond és testv. 20 k., Hoffmann S. V. 20 k., N. N. 5 k., Grünbaum Jakab 3 k., A. K. 4 k., J. C. 5 k., Winterstein 5 k., Barber és Spitz 5 k., R. B. 4 k., Russo J. M. testvérek 10 k., báró Podmaniczky Géza (Kis-Karal) 20 k., Kállady Ferenc 10 k., Mitzky B. Miksa 4 k., Rémi Jenő 3 k., Hoffmann Adolf 4 k., Werner Géza gyűjtése 17 k., dr. P. G. 4 k., G. J. 1 k., Frank Ignác 10 k., maróthi Füst László 25 k., Deutsch Nándor 5 k., Krausz Soma 20 k., Kramer Lipót 5 k., Forgács Antal 1 k., Grosz Gyula 1 k., Palotai Vilmos 1 k., Rosenstock Arnold 3 k., Jónás Henrik 4 k., B. Ze. 1 k., Nádor-utca 13 gyűjtés 11 k. 3 fillér.

— **Hálál az utóán.** Miskolcraól táviratozzák, hogy *Soltész Nagy Albert*, az odaváló függetlenségi párt volt alelnök, takarékpénztári igazgató, *Soltész Nagy Kálmán* országgyűlési képviselő és csese, egy értekezletre használatában az utóán összerogyott és pár peromva meghalt. *Soltész Nagy Albert* régóta betegeskedett. Szívujja ölte meg.

Archív és kezek ápolására **Fortuna-crém!** Egy tégely 1 kor. Hozzávaló szappan 80 fillér. Teljesen ártalmatlan! Kapható: Schubert Arnold, Fortuna-crém gyár, Budapest, VII. Csengery- és Dob-u.sarok.

— **Csaló gyárosok.** Bécsből jelentik, hogy az ottani kereskedő-körökben nagy port vert föl az E. Pohl morva-schönbergi selyemáru-óg fizetésképtelensége. A cég tulajdonosa, Pohl Illés e hónap 11-én elment. Szűkése után az apóst, Ernst Adolfot letartóztatták. Ernst évekig a Herzfeld és Fischl-jéle selyemgyár prokuristája volt. Nemrég a cég könyveinek felülvizsgálásán kiderült, hogy a pénztárból 209.000 korona hiányzik. A sikkasztás gyanúja Ernstre irányult, aki beismerte tettet. Kérésére a cég nem tett ellene bünvádi feljelentést, hanem beírta azzal, hogy a prokurista írásban tett vallomást bűnről. Ezután megvált állásától és Morva-Schönbergbe költözött, ahol veje, Pohl Illés selyemgyárt alapított. Pohlnek magának nem volt tőkéje, de apósa az elikkasztott pénzt belefektette a gyárba és csak esendes fizetőként szerepelt. Az E. Pohl cég néhány hónap előtt tömérdek hitelezési csalást követelt el, aztán pedig 750.000 korona passzívával megszüntette a fizetéseit. Mihelyt a Herzfeld és Fischl-óg erről értesült, feljelentést tett Ernst ellen, akit letartóztattak. Ernst beismerte a vétségét, Pohl Illéssel együtt elkötvetett hitelezési csalásokat. Pohl közzölte a rendőrség.

— **Sérült bankjegyek kicserélése.** Most, hogy a pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki az új ezer koronások kibocsátása tárgyában, ezzel egyidejűleg az osztrák-magyar bank is közli a használhatatlanná vált, vagy sérült bankjegyek kicserélését és beváltását előző szabályzatot.

A forgalomra kopás, vagy véletlen folytán, vagy a nem szándékos megváltoztatás miatt teljesen használhatatlanná vált bankjegyeket minden bankintézet beváltja érepbenéskor. Ha azoknak valódisága kétségtelen, míg a szándékosan megváltoztatott bankjegyeket csak azon esetben fizetik ki ha hitesséjük tekintetében kétség nem torog fenn, azonban a tulajdonos köteles gyáriási és kezelési költség fejében 30 fillért fizetni. — A hiányos bankjegyek oly összeggel váltaknak be, melyek a nem sérült részekre esnek. A megveszedelet vagy összeragott bankjegyeket a bécsi központi pénztárnak kell beküldeni értékének részleges kiszabása végett.

— **Napközi otthon.** Az ürm-utcai iskolában már van napközi otthon. Zsary József gyáros bejelentette az iskola igazgatójának, hogy amíg a hatóság gondoskodik a napközi otthonról, ő kétszáz gyermeknek ad ebédet. Az ebédet a nemeslelkű gyáros iskolában főzti s ma már be is szállította az élelmiszereket. Főztek is és kétszáz szegény gyermek evett izletes ebédet és imájukba foglalták jölvőjüket.

— **Jótekonny adomány.** Testvéri szeretetből jelögel egy nemes szívű emberbarát, aki nem nevezi meg magát, 10 koronát küldött Kohn Ida nyomorgó családjának. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Betiltott hangversenykörut.** A jelenleg Bulgáriában rejtőző 2000 macedon menekülő felségelyezésére bolgártamburások és énekesek Oroszországban hangversenyeket akartak rendezni. Alsóbbiragú hivatalnokokból, szedőkből s fiatalabb kereskedőkből mintegy negyventagu társaság alakult, 3 karmesterrel élükön, a törvényes utlevekkel ellátva, Odesszába utaztak. Ott azonban értesültek az orosz kormány rendeletéről, mely az Oroszország területén szándékolt körutakat betiltotta. Ezt a rendeletet a szent-pétervári diplomáciai ügyvivőnek utján a bolgár kormányának is tudomására hozták. Az így hoppon maradt bolgár énekkar most Csehországot és Lengyelországot akarja beutazni.

— **Gyermekfelruházási ünnepély.** A „Nándor” újpesti munkás és betegsegélyező egyesület a hó 16-án este tartotta minden évben szokásos gyermekfelruházási ünnepélyt, mely alkalommal az egyesület elhunyt tagjainak 21 gyermekét látta el teljes téli ruházattal. Ezenkívül az egyesület megvendégelte a gyermekeket és sok szép ajándékot is osztogatott emlékként. A szép ünnep körüli Schoenichen Teréz volt hajógyáros neje, továbbá Högler Gusztáv és dr. Deveszerny társadalmaztak. Alkalmi beszédet tartottak Bafy István egyetemi előnök, dr. Héderváry Soma orvos és Kiss Oszkár.

— **Huszáros hatalajdonos öngyilkossága.** Prágában, mint tudósítónk táviratozza, mag megmérgezte magát dr. Tokhstein János, akinek a cseh fővárosban husz háza van. Tokhstein milliós volt, fakarékosan élt, de nemrég szerencsétlen vállalkozások tökérelették. Az öngyilkos huszáros háziur hatvanhét éves volt.

— **Mulatságok.** A magyar vasuti és hajózási klub e hó 31-én hangversenyet egybekötött Szilveszter-estét rendez Andrassy-utí helyiségeiben. A hangversenyek közreműködnek: Korányi Frida operánékesnő, a posztonvi színház tagja, Delner Neumanovics Janka hegedűművész, Takács Mihály, a m. kir. Operaház művésze, Tolagi Adol komikus, továbbá Kovács Sándor (gordonka), Feigl József (zongora) és Beregi Sándor (szavalt). A hangverseny este 7/9-kor kezdődik, ezt követi vacsora, mely után tánc lesz. Jegyek a klub helyiségében december 20-án és 30-án adatkant ki mindenkor délután 5-7 óra között. — A Budapesti katolikus kör vizsgáló bizottsága e héten tartotta alakuló ülését. Elnökül dr. Waigand József, alelnökül ij.

gróf Mailáth György és Györfy Károly, jegyzőkül Geider Béla, Romeser Ferenc és Sechyz Jenő, pénztárosokul Fallenbüchl Tivadar és Balthory József, ellenőrül Bőrös Mihály választottak meg. Egyben elhatározta a bizottság, hogy az 1908. év icsangján három mulatságot rendez. Az első január 14-én, a másodikat január 31-én, a harmadikat február 21-én.

— **Tizenköt éves öngyilkos.** Róth Jenő 12 éves realiskolai tanuló rossz értesítőt kapott, s attól való félelmében, hogy szülői megfenyítik, ma délután Hernád-utca 82. számú lakásukon löbe lötte magát. A Rókus-kórházban apólják.

— **Hatalános.** Keszthelyi Nándor, a fővárosnak általában ismert, közbeesetlően élő polgára hosszú, nehéz szenvedés után életének 64-ik boldog házasságának 35-ik évében jobblétre szenderült. A boldogultat szerdán, h. hó 24-én délelőtt 11 órakor temetik a gyászházból (VII., Vörösmarty-utca 11/a). Az elhunytban Keszthelyi Ernő hírlapíró, a Hazai Bank tisztviselője atyját gyászolja.

— **Tolvajfészek a fővárosban.** Az éjszaka razia volt a fővárosban, amelyen a gyanus helyeket keresték föl a titkos rendőrök, akik már régóta figyelemmel kísérték a Tavaszmező-utca 18. számú házat, ahol a 4-ik számú lakásban gyanus viselkedésű emberek laknak, akik anélkül, hogy valami foglalkozásuk volna, nagy dárídókat esnapnak. Hajnali három óra tájban a titkos rendőrök meglepték a házat és a 4-es számú lakásban öt embert találtak. A lakás Rigó Erzsébet néven volt bejegyezve, akinek az apja, Rigó Márton, földbirtokos volt Kaloosán. Az apja halála után Rigó Erzsébet Budapestre jött, itt férjhez ment egy munkáshoz. Atyja után maradt vagyonra teljesen elfogyott, úgy hogy amikor a férje meghalt, egészen vagyontalannul maradt és mosásból tengette az életét. Pár évvel ezelőtt a Tavaszmező-utca 18. számú házába költözött és albérletet vett fel. A szegényesen butorozott szobában nyomban feltűnt, hogy az almárium teteje tele van értékes nippelkkel, disztárgyakkal és hogy feltűnően sok a láda. A detektívönök először is igazolni akarta a lakásban levőket. Megállapították, hogy öt ember lakik a lakásban: Szolner Ferenc, Hadinicz Gyula, aki Rigó Erzsébettel együtt bérlé a lakást, Javorniczky Ferenc és Fábry Károly cseresepesek. Fábry rovvott multu ember. A detektívönök elrendelte a házkutatást. Vagy nyolc ládát találtak a lakásban, amelyekből temérek értékes tárgy került elő, több ezer korona értékben. A rendőrség erre mind az öt embert a rendőrségre szállította, ahol megindították ellenük a vizsgálatot. Az utóbbi időben több feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy a telefonhuzal javításának az ürügye alatt emberek járnak a házak padlására, ahonnan minden elemelhető dolgot ellopnak. A napokban ilyenformán nagyobb lopást követek el az Alkotmány-utcában levő kereskedelmi és iparkamra és a Dorottya-utcában levő Hüttl Tivadar porcellánkereskedő padlásán. A rendőrség azt hiszi, hogy ezt a veszedelmes tolvajbandát kerítette kézre.

— **Chanuka-ünnepség.** A pesti izraelita hitközség dohány-utcai templomában a Chanuka-esti istentisztelet folyó hó 24-ikén, szerdán 4 órakor kezdődik. — A Pesti Izraelita Nőegyesület leányvahalában és bár Hirsch arvaleány-menyhelyében (VII. Jókai-utca 5.) az évente szokásos Chanuka-ünnepét mindkét intézet növendékei részére az idén vasárnap, folyó hó 28-ikán délután 4 órakor lesz, amely alkalomból adományokat úgy a választmányi tagok utján, mint a fennjelölt intézetekben köszönettel fogadják.

— **Asszonygyilkosság.** Prágából táviratozzák: Ontotits nevű községben egy feltűnő szépségű nő holtestére akadtak, amelyben a 30 éves Vitner Mária ismerték fel. A szerencsétlen nő hasa fel volt metszve és melléte fektült a testből kivágott szíve. Ruhái zsebében egy nevére szóló takarékpénztári könyvet és ékszerait megtalálták. Ekként rablőgyilkosság ki van zárva. A rendőrség természetesen széleskörű nyomozást indított.

— **Elfogott sikkasztó.** Zürichből táviratozzák: Nessler, a Darmstädter Bank sikkasztó hivatalnokát, tegnap itt letartóztatták. Két nappal ezelőtt a Sas-szállóban vett lakást. A szállótulajdonos, aki Böhler svajci államügyvezés apósa, tegnap reggel észrevette, hogy vendége egy a Neue Züricher Zeitungban közöltet arokép látára majd elájult. Az arokép egy körözölveleiben volt, mely Nessleről szólt. A vendégiség azonnal telefonált vejenek, aki Nesslert letartóztatta.

— **Célszerű utjának bizonyu'nak s máris általános kedvelésnek örvendenek a Vértés és Sebestény urí dvatkereskedők (IV., Muzeum-körút 15.) új tálmányú férfi-ingei, melyek tabakusánál fogva szűkebb és bővebb nyakbőségű öngyakolati szabályozódnak. Ezen bel- és külföldön s:abaddalozott tálmányú dícséretreméltó haladás a honi tehéremü-gyáriási terén.**

(X) Gebauer Károly hazai érekeporsó-gyáros temetkezési intézete VII. Erzsébet-körút 26-ik számú házában van és IV. Kigyó-tér 1. sz. Királyi bérpalota.

A szász trónörökösne regénye.

(Lujza Antoinette és Lipót Ferdinánd seűkése.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, december 23.

Most karácsony előtt, amikor minden családi tűzhely bizalmasabb és melegebb, mint valaha, ország-világ színe előtt irtóztató családi katasztrófa szakad hatalmas, dús gazdag dinasztikára. Alig van fejedelmi család Európában, amelyet valami rokonságnál fogva fájdalmasan ne érintene a szász trónörökösne és öcsese botránya. De a legszomorubb ez a fekete karácsony Drezdában és Salzburgban. Az ősz szász király fia elvesztette feleségét, — unokái édesanyjukat, — Szászország jövőnd királynőjét. A toszkánai nagyherceg pár szégyenkező bubánalt tekint megszkótt gyermekei után.

Drezdai, müncheni, salzburgi és genfi tudósítások alapján a következőkben mondjuk el a botrányos regényt:

(A trónörökösne.)

A trónörökös palotájában már két esztendő óta folytonos viszálykodás és perpatvar volt. Az intím körökben erről a viszonyról mindenféle homályos hírek voltak elterjedve, amelyek közül azonban egy sem jutott nyilvánosságra. A köznönség, amely minden ünnepi alkalomnál Lujza trónörökösnet férje oldalán látta, házasságukat boldognak, sőt mintaszerűnek hitte. De a dolog egészen másként állott. Már házasságuk első esztendejében mindenféle udvari tereferet terjesztettek a jökdévdű és temperamentumos hercegnőről. Így a többi közt azt is, hogy a trónörökös pár között minduntalan viharos féltékenységi jelenetek voltak, de a beavatott körök nem vették komolyan ezeket a dolgokat, mert a trónörökös és felesége között az érintkezés, legalább látszólagosan, nagyon barátságos, sőt szives volt.

Két év óta ezek a hírek nem némutak el többé s most, hogy a hercegnő megszkótt, kintűnt, hogy a konfliktust nem lehetett többé békésen elintézni.

A trónörökösne legutóbbi keresztülutazása alkalmával mindenkinek feltűnt, hogy a hercegnő kerülté az udvarral való érintkezést; ennek okául azt hozták föl, hogy a hercegnő lebetegedését várja. Már régóta tudják, hogy a hercegnő nem tudta megszokni a szász udvar szigorú etikettjét s hogy a trónörökössele való viszonya egyre feszültebb lett. A hazuvona akkor kezdődött, amikor a hercegnő a királyi pár tilalma ellenére biciklizni tanult és fess bicikli-ruhában egy csinos amerikai fogorvos kíséretében biciklizett Drezda utcáin. A hercegnő vig kedve sem illett az udvari etikett-hez. Így sokszor megtörtént, hogy udvari ebédén egyszerre fölkapta poharát s jökdévdűen kiáltotta a királynak:

— Prosit, felség!

Az udvari páholyból barátságosan és hangosan kacagva intett ismerőseinek. Az osztrák-magyar segítő-egyesület mulatságán, amelyen lady patronesse volt, a táncosnők közé elegyedett és még a kotillont is végigtáncolta. Mindez nagy feltűnést keltett Drezdában, ahol hozzá voltak szokva, hogy a királyi család tagjai csak nagyon kivételesen érintkeznek alsóbbrendűekkel. Első gyermekének születése után küldöttségek mentek hozzá, amelyek hosszú ünnepi beszédekkel akarták örömet kifejezni. A hercegnő egyszerre félbeszakította a szónokot s így szólott hozzá:

— Talán jobb lesz, ha megnézik a gyermekét, majd meglátják, milyen szép!

Azán megparanosolta, hogy hozzák be a kis herceget, akit sorra mutogatott a küldöttség tagjainak. Valahányszor nem jelent meg udvari ünnepen, mindig azt mondták az emberek:

— Már megint házi fogságot kapott.

A Dresdener Neueste Nachrichtenben olvassuk, hogy annak idején a hercegnő eljegyzése sok akadályba ütközött. 1890. nyarán a toszkánai nagyhercegi pár rendes szokása szerint Lindában nyaralt, amikor Koburg Ferdinánd bolgár fejedelem kérőnek jelentkezett. Három hétig ott is tartózkodott, meg is nyerte a hercegnő szívét,

A megfagyott testrészek gyors és biztos gyógyítására az egyedüli szer a

„Halifax Fagybalzsam“

ára 1 kor. Kapható: Schubert Arnold gyógyszer-tárában, VII., Csengery- és Dob-utca sarkán.

de illetékes helyről nem egyeztek bele a házasságba, mert a fejedelem nemzetközi helyzetét bizonytalannak találták. Ezután a szász herceg kérte meg *Lujza* hercegnő kezét, aki eleinte tudni sem akart az új kértől. Elszökött *Lindau*-ból *Biedenburgba* (*Bregenz* mellett) a *Sacré Coeur*-apácák klastromáta, ahol anyját is nevelték. Három nap múlva rejtekhelyéről levelet írt édesatyjának, amelyben beleegyezését adta a házassági tervbe. A hercegnő két első gyermeke: *György* és *Keresztély* egy évben született, a harmadik gyermek: *Ernő* herceg után holt gyermeket szült, amit annak idején fokozott sport- és védélyének tulajdonítottak. *Lujza* hercegnő gyermekei nevelőinek megválasztásában feltétkényen gyakorolta jogait és a drezdai katolikus udvar, valamint a katolikus lakosság nem látta szívesen, hogy a hercegnő protestáns tanítókra bízta legszívesebben gyermekei nevelését.

(A francia nyelvmester.)

A családi konfliktusban főszerepet játszik egy *Giron* nevű francia nyelvmester, aki a trónörökös gyermekeit franciául tanította. E miatt az ember miatt a legutóbbi hónapokban nagyon heves összeszólalkozások és kínos jelenetek voltak, amelyek azzal végződtek, hogy a francia nyelvmestert, akit nagyon művelt és jókedvű embernek mondanak, december első napjaiban elbocsátották s egyuttal szavát vették, hogy nemcsak Drezdát, hanem Szászországot is elhagyja és soha sem fogja többé megpróbálni, hogy a királyi család tagjaival érintkezze.

Frigyes Ágost trónörökösét nagyon bántotta ez a férfi becsületét sértő dolog és kimerítő jelentést tett róla apósának, *Ferdinánd* toszkánai nagyhercegnek, aki ugyszólván kénszerítette a trónörökösét, hogy férjétől bocsánatot kérjen. Ez megtörtént, de a jóviszony csak néhány napig tartott, mert a trónörökös fölgögyulása után nagyon heves szemrehányásokat tett a feleségének, amire aztán ismét oly jelenet következett, amely a további együttélést lehetetlenné tette. A trónörökös e jelenet után összeszedte ékszerreit s a legnagyobb sietséggel *Salzburgba* utazott.

Giron nyelvmester elbocsátása alkalmával arra kötelezte magát, hogy a királyi családdal való érintkezést egészen megszünteti és elhagyja Szászországot. A nyelvmester utóbbi ígérteit beállította s *Bajorországba* ment, de a trónörökösével való viszonyát nem szakította meg, hanem sűrűn levelezett vele. *Frigyes Ágost* hercegnek *Salzburgból* *Drezdába* való elutazása előtt sikerült a szerelmespár leveleit elfogni s különösen a trónörökösnek leveleinek tartalma valóságos megemlékező hatást tett a hercegre. Ezekből a levelekből egészen világosan kitűnt, hogy a hercegnőnek a nyelvmesterrel benső szerelmi viszonya volt, amely következményekkel jár. A trónörökös e levelek elolvasása után magához hívatta a feleségét s a hercegnő e talkozásnál őszintén megvallotta bűnös viszonyát. Az izgalmas jelenet után a hercegnő elhagyta a drezdai palotát s elszökött *Salzburgba*: *Salzburgból* való elutazása után a nyelvmesterrel Münchenben találkozott s vele előbb Brüsszelbe, onnan pedig *Genf*-be utazott.

(Lipót Ferdinánd regénye.)

Az az immáron megerősített hír, hogy a szász trónörökösnek öcsese, *Lipót Ferdinánd* főherceg szintén megszökött a szülői házból, leírhatatlan izgalmat kelt. Azt már tudják, hogy a főherceg egy nővel szökött meg, valamint azt is, hogy a főherceg ezzel a nővel már hosszabb idő óta szerelmi viszonyt tart fenn. Ez a hölgy színésznő, akivel *Lipót Ferdinánd* *Iglau*-ban ismerkedett meg.

Ebből az alkalomból nagyon sok érdekes részlet kerül nyilvánosságra a fiatal herceg életéből. Midőn *Ferenc Ferdinánd* főherceg trónörökös világról való útjára vállalkozott, *Lipót Ferdinánd* főherceg is hozzácsatlakozott. Néhány hét múlva *Colombóból* az a hír érkezett, hogy *Lipót Ferdinánd* főherceget megbetegedése miatt szárazföldre kellett szállítani és hogy a trónörökös nélküle folytatta utját. Csak most tudott meg, hogy *Lipót Ferdinánd* nem betegedett meg, hanem egy rendkívül kínos és botrányos eset után kénytelenek voltak őt a hajóból kiszállítani. *Lipót Ferdinánd*

ezután visszatért Ausztriába, ahol a gyalogsághoz tették át; *Olmutz*-ben szolgált, de orvosi tanácsra *gyógyintézetbe* vitték, ahol több hónapot töltött. Később ezredes lett és *Krakó*-ba került. Itt is egy végtelenül botrányos esetben volt hőse, amelynek az lett a következménye, hogy elmozdították állásából és disponibilitásba tették.

A főherceg azóta *Salzburgban* élt, de inkognitóban sokszor elhagyta a várost, hogy *Bécsben* élő kedvesét fölkeresse. A főherceg néhány héttel ezelőtt a királynak levelet írt, amelyben tudatta vele, hogy le akar mondani minden méltóságáról és előjogáról és hogy ezentul polgári nevet fog viselni. Nem tudják, hogy a király miképpen intézte el ezt a levelet.

Már most egészen bizonyos, hogy *Lipót Ferdinánd* főherceg testvérével, a szász trónörökösével együtt szökött meg *Salzburgból*. A testvérek Münchenben találkoztak a főherceg kedvesével, s onnan együtt folytatták utjukat *Genf*-ig. A toszkánai és a szász főudvarmesterek ez idő szerint *Genfben* vannak, de onnan még eddig nem adtak hírt.

Lipót Ferdinánd főherceg 1868 szeptember 2-án *Salzburgban* született és *Ferdinánd Szalvátor* toszkánai nagyhercegnek és magyar főhercegnek legidősebb fia. Miután első tanítását a szülői házban kapta, 1883-ban a fiemei tengerészeti akadémiának növendéke lett. Tanulmányainak elvégzése után mint másodosztályú tengerészeti hadapród a *Fasana* hadihajóra került s ezzel a hajóval *Khinába* és *Japánba* utazott. Utazásáról visszakörülvén, sorhajóhadnagy lett, de 1890-ben megvált a haditengerészetől s a gyalogsághoz került, előbb a 8-ik gyalogezrednél százados, aztán a 45-iknél őrnagy s nemrég az igláu 81-ik gyalogezrednél ezredes és zászlóaljparancsnok lett.

Salzburgban a szász trónörökösnek és *Lipót Ferdinánd* főherceg szökése óriási feltűnést kelt, habár a hír éppen a salzburgiakat lephette meg legkevésbé. Itt nagyon jól ismerték mindkettőjüket s tudták, hogy mind a ketten nagyon sok bánatot okoztak szüleiknek. Midőn a hercegnő a szász trónörökös felesége lett, azt remélték, hogy új állásában meg fog változni. *Lipót Ferdinánd* nagy befolyást gyakorolt nővére és azt hiszik, hogy a főherceg közreműködése nélkül a legújabb események nem mentek volna végbe. *Lipót Ferdinánd* nemrég katonai megrendszabályozásban részesült és ez után egyévi szabadságot kapott. De már ekkor valószínűleg tartották, hogy a hadsereghez vissza fog térni.

A *Wiener Allgemeine Zeitung* mai számában azt írja, hogy a szász trónörökösnek öcsese, *Lipót Ferdinánd* főherceg egy polgári származású hölgy kíséretében, akit már tavaly készült feleségül venni, Svájcba ment és kilép az uralkodó család kötelékéből. Ezentul a *Wöfling* *Lipót* nevet fogja használni.

Jól értesült részről csakugyan megerősítik, hogy *Lipót Ferdinánd* főherceg *Ferenc József* király levélben kérte, engedje meg kilépését az uralkodó család tagjai közül, egyuttal mentse fel a közös hadseregben elfoglalt állásától. A főherceg visszaküldötte az udvarmesteri hivatalba az aranygyapjas-rendet.

Lipót Ferdinánd főherceg teljesen visszavonul az udvartól s felveszi a *Wöfling* *Lipót* nevet.

A főherceg kívánságát illetékes helyen minden bizonynyal teljesíteni fogják s a szükséges intézkedéseket a legrövidebb idő alatt foganatosítani fogják e részben.

Lipót Ferdinánd főherceg *Bécsben* sűrűn megfordult polgári társaságokban s gyakran megfordult polgársaladók házában. A főherceg általában ismeretes arról, hogy szellemes társalgó és nagy kedvelője még a vaskos tréfáknak is.

Történt egyszer az osztrák főváros egy polgári családjánál adott vacsorán, hogy a házigazda annak rendje-módja szerint mutatta be egy vendégnek a főherceget:

— Ő császári és királyi fensége *Lipót Ferdinánd* főherceg.

Az illető vendég tréfára vette a dolgot, mert nem tudta, hogy csakugyan a főherceggel ismerkedett meg, és többször odafordult hozzá e szavakkal:

— Mit gondol, őrnagy ur, ah, bocsánat, császári és királyi fensége!

Nevetett is hozzá jó nagyokat. A társaság is mulatott rajta.

Közben *Lipót Ferdinánd* főherceg kiment a szobából, feltűzte az aranygyapjas-rendjét s úgy tért vissza a társasághoz. A tréfálkozó urnak elment a kedve a mulatságtól, a főherceg pedig egész este azon kacagott, hogy mennyire megijedt az illető vendég az aranygyapjas-rendjelétől.

A bécsi Ringen történt, hogy *Lipót Ferdinánd* főherceg őrnagy korában találkozott egy ezredessel s nagyon könnyedén, két újat sapká-jához emelve, szalutált. Az ezredes megállította s kérdőre vonta; majd bosszusan tette hozzá:

— Es a neve, őrnagy ur?!

— Ő császári és királyi fensége *Lipót Ferdinánd* főherceg! — felelt nevetve a főherceg, sarkon fordult s a faképnél hagyta a hűledező ezredest.

Lipót Ferdinánd főhercegnek e fura viselkedése és az udvari etikettel, szokásokkal és felfogással nagyon is össze nem férő elvei miatt sokszor támadt konfliktusa az uralkodó család tagjaival.

Nagyon haragudtak a főhercegre, amiért olyan szoros barátságot tartott színészekkel, színésznőkkel és színműrökkel.

Hivatalos részről is sejtették, hogy rövid idő múlva megfelelő formában közhírré fogják tenni *Lipót Ferdinánd* főhercegnek uralkodó család tagjai közül való kilépését.

Lipót Ferdinánd főherceg kiváló szellemi adományokkal van megáldva; mint dilettáns, a művészet sok ágában szép sikerekkel dicsekedhetik. Egynehány zenszereménye és irodalmi műve írói és művésztrörökben általános feltűnést keltett. Beszéliük, hogy a főherceg remekül hímes s egyéb kézimunkában is pompás dolgokat készített.

(A szökés.)

Eddigél három ősmert állomás van a titkos szökésnek: *Drezda*, *München*, *Salzburg*. A legközelebbi állomás valószínűleg: *Genf*.

Ismeretes, hogy november 20-án az abtenau alpon a szász trónörökös zergevadását közben el-törte a lábát. November 23-án az altenauierdzs-lakból *Salzburgba* szállították át a trónörökösét, innét pedig *Drezdába*. Következő napon, november 24-én *Alice*, toszkánai nagyhercegnő szintén *Drezdába* utazott, ahonnan csakhamar visszatért. December 3-án ismét a szász fővárosba utazott rövid tartózkodásra.

Lujza szász trónörökösnek pedig, mint most utólag konstatalják, december 9-én este tíz órakor két udvarhölgyének kíséretében érkezett Münchenbe és a *Rheimscher Hof* szállóban vett lakást. Másnap délelőtt 10 órakor folytatta utját *Salzburgba*. Nagyon szeretett volna barátjával, *Teréz* bajor hercegnővel találkozni, de ez a kívánsága nem teljesült, mert éppen akkor fölolvason volt. A trónörökösnek elutazása előtt megérkezéséről telefonon értesítette a szász követet, aki megjelent a pályaudvaron; a hercegnőt nagyon jókedvűnek találta s hosszabb beszélgetés után a trónörökösnek ezekkel a szavakkal bucsuzott el tőle:

— Viszontlátásra nyolc nap múlva!

A hercegnő tudatja a követtel, hogy december 17-ikén ismét Münchenben lesz s kérte, hogy akkor lakást rendeljen neki a *Rheimscher Hof*-ban. De a hercegnő nem tért vissza. (Az eset egyébiránt a bajor udvarnál igen nagy részvétet kelt, mert a megszökött hercegnő a régenshercegnék unokahuga.)

A hercegasszony *Salzburgba* való utazásáról már előzőleg tudott a közönség a nyilvános udvari dispozióik következtében. Kíséretében *Dümpfling* főudvarmester és *Schönberg-Rothschönberg* báronő udvarhölgy voltak. Utazásának az volt a célja, hogy nagybeteg, öreg édesatyját, a toszkánai nagyherceget még egyszer meglátogassa, mielőtt az aggyastán hosszabb ideig tartó déli útjára indulna.

A hercegnő *Salzburgban* dr. *Minnich* Ferencnek, a Szent János-kórház orvosának, aki a trónörökösét az abtenauai baleset után és a *Salzburgba* való szállítás közben ápolta és kezelte, személye-

sen nyújtotta át György király által neki adományozott Albrecht-rendjelet; ez december 11-én délután történt.

A december 11-éről 12-ikére következő éjjel szökött meg a trónörökös, öccse, Lipót Ferdinánd főherceg társaságában. Reggel három óra körül utaztak el. Reggel nyolcórán üresen találták ágyukat.

Az elutazásukat követő napon távirat érkezett Brüsszelből a szalzburgi palotába, amire báró Dümping főudvarmester azonnal Brüsszelbe utazott, de ez az utazása teljesen céltalan volt, mert most már nyilvánvaló, hogy a szökevények csak meglepetés céljából küldték ezt a táviratot. Időközben már Genfből is jött fölük távirat.

A Tribune de Genève jelentette először, hogy a szász trónörökösnek csakugyan Genfben van. Most már hivatalosan értesítettek, hogy a szász trónörökösnek fivérével, Lipót Ferdinánd főherceggel és Gorinnel nyolc nap óta Genfben tartózkodik. Valamennyien a L'Angleterre-fogadóban laknak. Látogatókat nem fogadnak s teljesen visszavonultan élnek. Tegnap az osztrák császári család egy tagja felkereste a szállóban a szász trónörökösét.

Mária Lujza trónörökös, Lipót Ferdinánd főherceg és Gorin még egy hétig házköznak itt maradni.

A genfi rendőrség megbogya az ottani lapoknak, hogy tartózkodjanak a trónörökös esetének ismertetésétől.

Drezdában óriási konsternációt idézett elő a trónörökös családi katasztrófa; a szász fővárosból különben a következőket jelentik:

Köztudomású, hogy Lujza hercegnő jövő évi májusban várja lebetegését és egyes udvari körök a trónörökösnek megfoghatlan lépését ennek az állapothoz tudják be. Erdekes különben, hogy ugyancsak magas körökből az a véleményt is terjesztik, hogy a trónörökösnek — a hivatalos lapban is jelzett — beteges lelkiállama nem egyéb, mint — gyógyíthatlan telety. Ennek a nézetnek ellentmondanak mindazok, akik a hercegnővel az utóbbi napokban érintkeztek. A trónörökösnek udvartartását ma hivatalosan főlészlatták. Ma este pedig az összes drezdai színházak zárva maradtak.

Valamennyi szász hatóság rendeletet kapott, hogy a szász trónörökösnek semmi szin alatt sem szabad díbeceidani Szászország határán, mert örök időkre kitiltották szász földről.

(Családi kép.)

Drezdából táviratozzák, hogy már Albert király betegsége idején Sybilémoriban kinos jelenetek fordultak elő a trónörökösök között. A trónörökösnek teljesen megszakított minden érintkezést az udvarral.

A szász királyi udvarhoz közel álló körökben beszéltek, hogy a szász trónörökös és sógora közt Salzburgban a civódás egyszer tellegességé fajult. Erdekes, hogy a trónörökös látbírásáról terjesztett hír koholmány volt. A trónörökös, amint neszét vette a dolognak, azonnal Drezdába utazott és tetleg bántalmazta nejét. A trónörökösnek erre rögtön Salzburgba utazott.

A tradicionális jóviszonyt a drezdai és a bécsi udvar közt a trónörökösnek esete nem fogja megbontani.

A trónörökösnek jövője és sorsa miatt élénk tárgyalás folyik a bécsi és a drezdai udvarok közt. Valószínű, hogy hivatalos részről a trónörökösnek eljárását beteges idegességével fogják megmenteni. Erre lehet abból is következtetni, hogy a müncheni osztrák-magyar követ egy hírlapiról előtt ekként nyilatkozott:

— A fonséges asszonyon már hetek előtt észlelték egy súlyos betegség tüneteit.

A drezdai lakosság körében is nyíltan beszéltek már jóideje, hogy a trónörökösök családi élete boldogtalan. Tény, hogy a trónörökösök már hónapok óta nem élt együtt, miután előzetesen megállapodtak a feltételekre néve. Kölesönös meg egyeztetés arra kötelezte a trónörökösnek, hogy csak gyermekeivel foglalkozzék, legyen azoknak gondozó anyjuk és ne kövessen el semmit, ami miatt aztán elkerülhetetlen volna a házasság felbontása. A trónörökösnek bele-

egyezett ebbe, de csak azzal a feltétellel, hogy férje ugyanerre kötelezze magát, ami meg is történt. Nemsokára azután a trónörökösök között botrányos jelenetek játszódtak le, napirenden voltak a civakodások, szitkozódások, sőt nem egyszer dúlakodás, tetlegesség is támadt a trónörökös és neje közt. Természetes, hogy ilyenkor a gyöngöbök huzta a rövidebbet.

(Válopör?)

Mindenütt most azzal a kérdéssel foglalkoznak, vajjon beleegyez-e a szász trónörökös a felesége által annyira sürgetett válásba.

Berlinből jelentik, hogy a Local Anzeiger mai számában azt írja, hogy a szász királyi család szigorú vallásossága következtében sző se lehet arról, hogy a trónörökösnek kívánságát teljesítsék és elválásába beleegyezék a szász király. Lehetőség ezt csak fel is tételezni, tekintettel arra, hogy a trónörökösnek anyai örököknek néz elébe, s öt hónap múlva várja lebetegedését.

Teljesen ki van zárva, hogy a trónörökösnek születendő gyermekének törvényes voltát a királyi család részéről bármily úton kétségbe vonják.

A berlini lapnak ezt az értesülését megerősíti a következő müncheni telegramm:

Udvari körökből szivárog ki az a hír, hogy a trónörökösnek hasztalan kérte atyját, nem akart beleegyezni a válásba. A szász királyi család éppolyan szigorúan katolikus, mint az osztrák császári udvar s így előre volt látható, hogy a szász trónörökösök elválása leküzdhetetlen akadályokba fog ütközni.

Miután a trónörökösnek meggyőződött arról, hogy sem árón nem változtathatja meg atyjának elhatározását, titokban megszökött.

Ajándékok.

Csomag van ma minden kézben. Visznek hoznak nagyserényen, Minden bolt verővel teive, Fogy a seiyem, így a kelme, Aranydiók ezüstszalon, Apró gyertyák lenyágon, Gyémántkészer báronyokban, Likőr drága bonbonokban, Pléhkatonák, képekonyvek, Rendelések mennek jönnek, És a botos csengő hangon Kinál: Tsek nass'os asszony! Nem tartjuk ki bizonyára, Ennek nálunk szabott ára, Csipke kell, finom, de keskeny... Krémzinű! Hozom már menten! És ki botból és be botba, Jár, kel a nép vándorolva, Csengő osendű minden hazban, S a gyerekhad szörnyű lázban S a nagy estét várva-várja, Mikor a gyertyák sugára Csillogó fényvel bevonia A lenyőkat ragyogva, És mint angyalok zenéje, Csendül az illatos légbe A gyerekhad nevetése...

Legyen boldog, vig karácsony Minden házban, azt kívánom!

A képeskönyv.

Budapest, december 23.

Szeretném megszámolni, hogy karácsony estéjén hány helyre visz a Jézuska — képeskönyvet S a számolás eredménye bizonyára nagy numerust adna. Ebből az bizonyosodik meg, hogy a képeskönyv a gyermekjátékok közt igen népszerű.

Mikor beköszönt a karácsony, a sok apró nép nem is tudja, hogy mennyi fejtörést okoz a szülőknek a „krisztkindi.” Szinte napokon át fundálgatják, hogy mit vegyenek a kis kedvenek. Mindenesetre valami olyast, amitől nagy legyen öröme és meglepetése. Ilyenkor ez a kérdés megelőz mindent. S fontos is a megoldása, mert a gyerek sokat is kíván, meg nincs mindennel megelégedve. Válogatás. Nem tetszik neki egyformán minden s előre is bejelenti, hogy mik az óhajtsái. S a Jézuska mindenesetre vezet hitelből, ha ezt nem elégtű ki. Sok tanakodásnak sűrűn vége a képeskönyv. Ezt szeretettel veszi kézbe minden gyerek. Játékait közt az első helyet foglalja. Feltehetően benne az alakjai, melyek lekötik érdeklődését s ott ének a tan-

táziájában. Mikor megkapja, mohó kíváncsisággal nyul feléje s végigböködi ujjával a színes lapokat. Különös bece van a gyermekszem előtt. Egyformán üdül rajta minden gyermeklelek. Nem arisztokratikus, hanem könnyen hozzáférhető. Még a szegénysorsu hajlékban is, ahol nincs külön a „gyerekszoba”, s a gyerek ott játszik a könyhában vasalató ódesanyja mellett, — ott van a képeskönyv. Mellette a gyerek, amint örömmel babrál vele. Kedvel lapozgatja s egészen beletemetkezik. Tapsol a képeknek, szinte hozzábeszél az a kotohoz.

A képeskönyv tehát még mindig erősen benn van az apró gyerekhad kezében. Így, karácsony táján nagyon sok elkél belőle. És sok pénz megy érte a mi zsebköböl — idegen földre. Többek közt ez is olyan dolog, melyért a külföldnek adozunk, pedig nem kényszerít rá semmiféle közösség. Ebben szintén a német kultúra lát el bennünket. Mert ami képeskönyv bejön a határon az nagyobbrészt fölül való. Potom árón vesztegetik a német képeskönyveket s a magyar közönség úgy veszi, mint a kölest. Persze a magyar közönség azt gondolja, hogy amit így vesz, az nem német portéka, mert hisz a szövegje — magyar. Nos, igen, az a kevés szöveg, mi a képeket kíséri, magyar, mert át van ültetve. De hisz a képeskönyvnek nem a betű, hanem a kép a fontos. Ez pedig, a kép, tisztára idegen kéz, idegen ízés alkotása. Ami még nem is volna oly nagy bűn, ha mellesleg művészi is volna. Csak hogy legtöbbje, ami így tucat száma hozánk jut, sablonos olajnyomat, színtelen, izléstelen reklámkép. S ameddig ezek forgalomban vannak, addig hiába is beszélnék arról, hogy a művészi nevelés már a gyermekszobában megkezdődjék. Szerencsére annyira már vagyunk hogy van olyan illyusági irodalmunk, mely pótolja az eddig divatban volt külföldit. De ami az egész apró gyereknepeket illik: a képeskönyv dolgát illetőleg még nagyon sok a kívánni való.

S ezért jó volna, ha a magyar művészek szintén foglalkoznának képeskönyv-törveléssel. Ekkor menten más irányt venne az egész dolog. Egy részről a mi hasznunk is volna, mert egy dologgal megint kevesebb lenne az, melyért a mi pénzünk kivándorol — idegen zsebbe. A képeskönyv-rajzolás a művészetnek olyan tere, melyet a mi művészeink még nem használtak ki. Sőt egyáltalában bele se kezdtek. Aig egy-kettő van, akit éreven felemlíthetünk pl. Faragó, Kriesch Laura. Holott külföldön elsőrangú festők (orditják rá tehetségüket. Például, hogy két kitűnő nevet említsünk: Walter Crane és Kate Greenaway az elhalt leendő. Természetesen a képeskönyv művésze nem lehet mindenki. Csak az, aki maga is fogékony a gyermekvilág hangulatai iránt. Mint amilyen Kate Greenaway is volt. Aki ismeri a gyermek gondolkodásmódját, vele érez, vele örül s bele tud férközni a szívébe. Egészen más nyelv kell ide, mikor el akarja mondani a művész mondanivalóját, mint akkor, midőn hozzánk intzi szavait. Másképp kell kifejeznie magát, mikor a gyereknek számára dolgozik. Nem könnyű dolog ez: képeskönyvet rajzolni, mert egészen sajátos technika kell hozzá. Ez a külön technika nem egyéb, mint alkalmazkodás a gyermek szeméhez, látásképességéhez. Olyannak kell lenni, hogy a gyermek ne jöjjön zavarba fölőtte, ne tévovázzon, hanem rögtön megérse és felismerje a felismeri valót. A művészi képeskönyv egyáltalában nem olyan, mint azok a tucatpörkék, melyek nálunk divatban forgognak. Nem olajnyomat, nem olyan tekuikában készült, mint a rendez olajképek. Világért se akarunk receptet adni csak úgy általánosságban ideírjuk azokat az elveket, melyek a képes könyvnek szem előtt tartandók: minél több egyszerűség, éles, határozott kontúrok, s lehetőleg kevés árnyékolás, derűt, lapidáris, tiszta, nem pedig megtört, reflex-szinek.

Már van egy-két olyan képeskönyvünk, mely ilyen szempontok szerint készült. De ez még csak kezdet s nem képes kiszorítani a külföldi öznölést, mert egyszerűen a könyvtudók se igen mennek bele az ilyen hazai próbálkozásokba, másrésztől a közönség is bizalmatlan. Nem tudja megkülönböztetni azt az értéket, mely a kettő közt: a művészi képeskönyv és az izléstelen nyomtatott közt van. Viszont ami a művészi urakat illeti,ők meg nem valami nagy buzgalommal foglalkoznak az ilyen dekoratív természetű feladatokkal. Hiába prédikálunk így-ugy, a magyar művészek nem törnek magukat olyan feladatok után, minőket az élet nyújt elbőjük. Még mindig az elegáns, nagy szalonok, a muzeumok számára dolgoznak, s aminek valamelyes szociális ize van, ami arra való, hogy sokoroztatás után bekerüljön az emberömek közé, — ettől mintha huzódoznának. Az erős talentumok nem foglalkoznak vele, mintha rangjukon alul állna az ilyen. Pedig szeretettel ajánljuk művészeinknek az ilyen feladatokot, mint amilyen a képeskönyv is. Nekik is jó meg nekünk is. Ezáltal nem kellene a külföldit fogyasztanunk, s

az a szép summa pénz, mi ily módon elhagy benőnköt, itt maradna minálunk. Meg aztán az apró nép se forgatna idegen izlés szerint készült könyvet. Azt hisszük: a magyar művész mégis csak jobban tudja, hogy mi való a magyar nép gyermekeinek. Jobban tud neki kedveskedni s a szája szerint igazolni. S utóvégre ne tessék gondolni hogy ez valami könnyű feladat és olcsó dícsőség: örömet szerezni a gyermekvilágnak és kiérdemelni a tapsait. A gyermek nem halálán. Nagyon szereti azt, aki hozzá tud férközni a szívéhez s kialsja belőle a vidám kacagást. Ezzel is jár siker meg — népszerűség.

Dömötör István.

FÓVÁROS

(*) Az Erzsébet királyné-úti villamos vasút megnyitása. A főváros VI. és VII. kerületi lakóinak régi óhajtása teljesült ma. A közúti vaspálya-társaság ugyanis megépítette az Erzsébet királyné-úti villamos vasutat és ennek műtanrendőri bejárását Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter a mai napra rendelte el; a vezetékes Söpkész Sándor vasúti és hajózási főfelügyelőt bízta meg. Az új vonal, amely ezáltal csak a Hajtsár-utig épült meg az újpesti állomáshoz indul ki s aztán a régi vágányokon halad, a Váci-úton, a Váci-köruton, Károly-köruton, Kerespi úton, Csömöri-úton és új vágányokon jut a Mexikói-úton. Erzsébet királyné-úton át a Hajtsár-utig. Az új vonal a Csömöri-úton ágazik ki s felső vezetőes és mindenütt kétfős vágyánnyal van ellátva. A mai bizottsági tárgyalás folyamán, az elnök megállapította, hogy a menetrend és a menetdíjak szabályszerűen meg vannak állapítva s most csak azt kell meghatározni, vajjon a vonal üzemképes állapotban van-e. Hogy ez megtörténhessen, a bizottság külön vonaton kiment a helyszínre. Ott megállapították, hogy az összes ölszerelés kitűnő állapotban van s azonnal átadható a forgalomnak. A bejárás alkalmával a Hajtsár-út elején a hetedik kerületi polgárság küldöttsége üdvözölte a bizottságot. Egy lehérruhás lányka pedig megköszönte Jellinek Henriknek, a vállalat igazgatójának, hogy megépítette a vasutat, s nem kell ezután gyalog járniuk az iskolába. Az új vonalat holnap — szerdán — a közönség használatába bocsátják.

(*) Az igazgatók kérelme. Az elemi iskolai igazgatók ma előterjesztést tettek a tanácshoz. Memorandumukban elmondják, hogy munkájuk különösen az óvieszkolai felügyelet révén tetemesen növekedett, jövedelmük pedig csökkent. Azelőtt ugyanis mellékeresettel megköszönyték a jövedelmüket, de legutóbb megtiltották nekik a mellékeresetet. Minden házközölő s aki szabad lakást kap, hozzákapja a fűtést és a világítást is, csak az igazgatóknak kell ezért külön fizetniük. Még az ötvenes években Pest város tanácsa osztályonként kilenc forint negyvenöt krajcárt szavazott meg az igazgatóknak tántára és az iskolában szükséges írószerre. Ebből a pénzből nekik is megmaradt a munkájuk díjazása. December eleitől kezdve est is előírta a tanács s arra kötelezte az igazgatókat, hogy az előlegről elszámolás mellett vásárolják az írószerket. Arra kéri tehát a tanácsot, hogy a fűtést és a világítást adja ingyen s az elvesztett jövedelemért kárpótolja őket.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Nemzeti Színház. A Borna ma este új zamatot adott a Blaha Lujza kéremkötésére, aki Eszter, a kaokias, nyelvezetű játszó. Eldője Gerő Lina is igen bájos volt ebben a szerepben, de Blaha Lujza azzal tette meg jellemzetesebbé, hogy a magyar paraszasszony különös nyelven a legnagyobb könnyűséggel és bizottsággal beszél. Gárdonyi tőgyökere népszerűségnek méltó tolmácsa volt és remekül egészítette ki azt a kitűnő őszjártékot, mely a Bor előadását mintaszerevé avatja valamennyi szereplőnek a jövőtől. Durbinsz sógor oltá szűrt ma este megint Visszav vette magára, az egész közönség nagy öröme. Általános derűltség és kitérő taps kísérte Újházi mestert is, aki széles jökezdével játszott a Gőre Gábort az első felvonás borozó-jelenetében.

** A Nemzeti Színház karácsonya. Holnap, karácsony estéjén a Nemzeti Színházban nem lesz előadás. A rákövetkező két ünnepnapon pedig, mint rendszeren, négy előadást fogunk tartani. Csütörtökön délután a *Hímny dalai*, Pénteken Árpád vigjátéka kerül színpadra, melynek az lesz a 48-ik előadása, s este a már legutóbb két ízben előadott betlehemes játék, a *Karácsonyi álom*. Ferenczy Ferenc drámája, a *Pogány Gábor* lesz a második nap délutáni darabja, este pedig *Madách: Ember tragédiáját* adják immár 188-adszor.

Ünnep után, szombaton *Sardou* felújított vigjátéka az *Utolsó levél* kerül színpadra, ezuttal negyedszer.

** Vendégszerzés. P. Lukács Juliska, a Népszínház kiváló drámai művésznője a múlt héten *Aradon* vendégszerzettel az ottani színház állandó vendége gyanánt. Ezuttal a Magdolna és a Bagdadi hercegnő ömlesztésében lépett fel és mindkét estén zajos hatással járt. Az aradi újságok nagy elismeréssel írják alakításáról.

** Az Országos Színészegylet. Az Országos Színészegyletet ma délután Ditrői Mór elnökségével tartott tanácsülésében a jövő évben kifizetendő nyugdíjakkal foglalkozott. A tanács a számvizsgálóbizottság jelentése alapján megállapította, hogy a régi és új nyugdíjénekek az 1903-ik évre 143.444 koronát tesznek, amely összegre 73.241 korona fedezet van. A hiány e szerint 70.203 korona. A nyugdíjlevonásnak tehát 43% -nak kellene lennie, de minthogy alapos kiállítás van rá, hogy a jövő év folyamán egyes nyugdíjak visszamaradnak, kimondta a tanács hogy a jövő évre is 43% -ban állapítja meg a levonási kvótát éppúgy, mint a múlt esztendőben. A tanácsülés második fontos tárgya a belügyminiszternek a kerületi rendszer érdekében a tanáshoz intézett leirata volt, melynek tartalmát már a napokban ismertettük. A belügyminiszter a jövőben elsőrangú igazgatóknak csak bizonyos, meghatározott városokban való játszásra adja meg az engedélyt és utasítja a tanácsot, hogy a vidéki színészi felügyelővel egyetértően indítsa meg a tárgyalásokat ilyen irányban a vidéki városokkal és a színházgatókkal, nehogy az új concessziók kárának idején ebből nehézségek támadjanak. A tanács kimondta, hogy nemcsak a legnagyobb örömmel fogadja a belügyminiszteri leiratot, de sőt a maga részéről is minden erejével oda fog hatni, hogy a kerületi rendszer, a leirat értelmében, megvalósuljon. A tanács *Mészáros Kálmán* iródaigazgatót bízta meg azzal, hogy gróf *Festetics Andor* színészi felügyelővel egyetértve indítsa meg a szükséges tárgyalásokat s erről a kellő időben jelentést tegyen. A tanács ezután több folyó ügyet intézett el.

** A Nemzeti Színház bemutatója. A Nemzeti Színház színpadán az utolsó próbak napjának *Maeterlinck* európaszerzője nagy sikert aratott, vasárnap bemutatásra kerülő új drámájából, a *Monna Vanaból*, melynek színbelje a frenzi hadak ostroma alatt álló Piza városa, a XV. század végén. Az igazgatóság a darabhoz teljesen új, korhű díszleteket és jelmezeket készíttetett. A díszerepek *Mihályfi, Márkus* Emília, *Gál, Beregi, Gyenes, Palfi, Mészáros, Hetényi* játésszák. A *Monna Vanna* második előadását hétfőn, általában bérletszűnetben tartják meg. Erre az előadásra a bérlek helyekét pénteken déli tizenkét óráig váltathatják meg.

** Nyilatkozat. *Szalaky* Lajos, a miskolci színház igazgatója a következő nyilatkozat közlésére kért föl bennünket:

Tekintetes szerkesztőség! Egy fővárosi lapban ellenem becsületemet mélyen sértő és avangi romlásomra irányuló cikk jelent meg, melyet azután a nagyváradi *Szabadság* és a fővárosban megjelenő *Magyarország* című lapok is átvettek. Sőt utóbbi napról-napra fokozta egyeni becsületem és színházgatói működésem ellen irányuló támadásait. Ennek következtében az illető lapok által említett ügyekben vizsgálatot kértem magam ellen a Színészegylet tanácsánál, egyben pedig ügyvédem útján megindítottam a sajtóper a nevezett lapok ellen. Kérem tehát a nagy nyilvánosságot hogy ügyem beejezéséig véleményét függőben tartani sziveskedjék. Résezméről nyugodtan várom az igazságos döntés eredményét.

** A Nemzeti Színház új darabja. A Nemzeti Színház igazgatósága előadta előadásra *Somory Dező Nagyasszony* című négyfelvonásos történelmi színművét.

** Gyermekszínház. Csütörtökön adják először *Feld* Mátyásnak a gyermekvilág kedvenc varázsszerzőjének *Tündérvilág* vagy *Kapostay Jancsi* és a *szarfejű törpe* című új bohózatos tündéregyét. E nagyhatású udonságiól az igazgatóság rendkívül nagy sikert remél, mivel a tündéregye tele van bohókas jelenetekkel és káprázató lesz a darab kiállítása is. A darab a következő képekből áll: *As eladott Jancsi, Bosorkánytánc, Éjtel az erdőn, Az anya sirjánál, A medvetancoltató, Vári tündérek*. Az ezidei szezon kasszadarabjának ígérkező darabját gondos betanulásban, tényleg kiállítással hozza színpadra.

MŰVÉSZET

□ A Nemzeti Szalonból. A Nemzeti Szalon Paál László-kiállítása tegnap zárult. Magánosok három képet vásároltak, az állam pedig hetet vett meg a becses művek közül, míg Sedelmeyer Munkácsy-nak Paál Lászlóról íestett arcképet ingyen adta a Szépművészeti Múzeumnak dr. *Terey* Gábor igazgató, kérésére. A mai napon tartotta meg a zsűri-bizottság is üléseit a téli tárlat anyagának elbírálására. A bíráló-bizottság — melynek *Tölgyessy* Artur, *Kann* Gyula, *Katona* Nándor, *Kernstock* Károly, *Kérdi-Kovács*

László és *Márk* Lajos voltak tagjai, — a beérkezett mintegy 800 műtárgyból 800-at fogadott el kiállításra. A rendezési munkálatok már serényen folynak, úgy hogy a kiállítás még újév előtt, e hó 28-án, vasárnap megnyitható lesz.

□ Rippl-Rónai kiállítás. *Rippl-Rónai* József festőművésznek a belvárosi Merkur-palotában rendezett műkiállítását nagy közönség látogatta. A látogatók közt voltak a héten *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, gróf *Wickenburg* Márk államtitkár, *Kammerer* Ernő, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, *Sztury* Dénes és *Budács* Jenő miniszteri tanácsosok, az *Andrássy*, *Károlyi*, *Bathány* és *Zichy* gróf családok tagjai, továbbá a művészeti iskolák tanárai és növendékei. A kiállított képek közül eddig harminc darab kelt el. A tárlat január 12-ig lesz nyitva.

□ Téli kiállítás. A Műcsarnok téli kiállításán újabb *Nagy* Zsigmond, *Poll* Hugó, *Bihari* Sándor, *Szenes* Fülöp, *Nádler* Róbert, *Pállya* Celestin, *Tölgyessy* Arthur, *Tornai* Gyula *Telepy* Károly, *K. Kovács* László, *L. Hübert* Irén, *Vastagh* Géza, *Kacz* Endre és *Szirmay* Antal művelői vásárolt a közönség. A kiállítás január 15-ikéig látható.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ A karácsonyi könyvpiac. A *Lampel-Wodianer* udvari könyvkereskedés a közelgő karácsonyi alkalmából a nagyközönség tájékoztatására a napokban küldte szét *Irodalmi Ertesítője* karácsonyi számát, ezt a 32 oldalas vaszkos értelet, amely a cég kiadványait ismerteti szöveg- és képmutatványokban, továbbá lapszemelvényekben és *tejes magyar és külföldi* bibliográfiát is nyújt az érdeklődőknek. E szemelvény együt *Remekrok Képes könyvtára* című nagy ötven kötetes vállalkozásáról díszes prospektust is adott ki a cég, amelyben bemutat egy *Zichy*- és egy *Benczur*-músztrációt is. Végül a Magyar Könyvtár 300. számának megelenése alkalmából részletes jubileumi katalógust adta ki a cég e vállalatának, amelyet száznál több magyar és külföldi író — a Magyar Könyvtár munkatársai — íametszeti arcképe gazdagít. Ugye e katalógust, mint a prospektust és az *Irodalmi Ertesítőt* a cég kívánatra ingyen megküldi minden érdeklődőnek.

VIDÉK

— (Uj polgármesterek.) *Beregszászról* jelentik: *Beregszász* város képviselőtestülete *Jószty* alispán előktele alatt tartott mai tisztújító közgyűlésén *Szabó* Albert eddigi polgármester helyett *Gálly* Zsigmond hitelintézeti pénztárnokot polgármesterré választotta. A többi tisztsélelok maradtak.

Nagybecskereken is kibukott a régi polgármester, *Grandjean* József. Utóda dr. *Ferisich* Zoltán, az eddigi főjegyző lett 39 szótöbbséggel. A régi polgármestert íoképp a németek támogatták. Ugyanakkor betöltötték az első tanácsosi állást és 96 szótöbbséggel *Rosenthal* Józsefet a város egyik régi és érdemes tisztsélelőjét választották meg erre az állásra.

— (A debreceni tisztújítás.) *Debreczen* város mai folytatóság közgyűlésén meg a következők választották meg: közgyámám *Megyessy* Lajos, aljegyzőkké *Varga* Károly, *Tóty* Elek, *Tóth* Emil és dr. *Varga* Emil, házispénztárnokká *Máté* Miklós, gyámpénztárnokká *Hankó* Lajos és adóspénztárnokká *Szabó* István. Dr. *Wolajka* Nándor püspök a bizottsági tagok nevében köszönet mondott *Fuky* Gyula főispánnak pártatlanságáért és a polgárok iránt tanúsított oszlatlan jóindulatáért.

— (Csongrád-megye) törvényhatósági bizottsága *Csato* főispán előktele alatt tegnap és ma rendezett ülést tartott. Tanszudi Antal indítványát, hogy a törvényhatóság kebeleiből bizottság küldessék ki annak megállapítása végett, hogy kit ternel a teletöbbség *Csongrád képviselőküldési jogának elvételéért*, elvetették. Arad városnak a katonai javaslatok elleni, valamint Nyitra megyének a nemzetiségi tulkapások elleni feliratait partiójak, Szepes megyének a Halastóra vonatkozó feliratait pedig elutasították.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Teoria és praxis. Utóbbi időben több oldalról szórá telték, hogy a joghallgatók jórésze (soha egyetemi előadást nem hallgatók). Be van írva ugyan az egyetemre, de az egész tanulmányi időt ügyvédi irodában, állami vagy városi hivatalban tölti. E visszásság szová tétellett az ügyvédvizsgáló bizottságban is, amely a jogi vizsgákról szóló törvényjavaslatl kapcsolatban elihvta e kérdésre az irányadó körök figyelmét. A budapesti ügyvédi kamara és a budapesti ügyvédi kör is foglalkozik e kérdés megoldásával. *Pollák* Ilés az új ügyvédtartásnak az igazságügy-miniszter által készített előadói tervezetében kifejezett

rendelkezést vett fel az iránt, hogy ügyvéd nem alkalmazhat iróddjában az egyetemi előadási idő alatt joghallgatót. A gyakorlati életben azonban aligha lesz ez keresztülvihető.

SS Apró hírdetéseik. Nagy Jakob évek óta azon fáradozott, hogy felköltsse a legényemberek szívében a vágyat a házassárra. Apró hírdetéseket elárasztotta az újságokba, amely apró hírdetéseket csak úgy öntötte a százezrekkel bíró leányokat — a házasság piacára. Ezeknek az apró hírdetéseinek az eredménye három zsák levél s ivekre terjedő *ádrat* volt. A levelekben a vőlegényjelöltek ajánlkoztak a gazdag leányok. Övegyasszonyok térjéül, a vádiratban pedig az ügyesség vállalkozott arra, hogy rábizonyítsa Nagy Jakobra a családnak egész légióját. Mert a nagyon gazdag menyasszonyok csak Nagy Jakob fantáziájában léteztek s az ő térékedése csak oda irányult, hogy pénzt szerezzen a vőlegényjelöltektől. Mentől gazdagabonak mondott egy leányt, annál távolabb lakott ez attól az embertől, aki a kezére pályázott s Nagy Jakobnak az uti számlája természetesen nagyon megnőtt az utazások révén amelyeket a házasság létrejötte érdekében szükségesnek tartott. Akadt a kliensei között egy méssáros, akit elhozott Budapestre is, akinek szintén gazdag leányt kínált. A méssáros-mesternek első dolga volt — s ezt is Nagy Jakob rábeszélésére tette — hogy páholyt vett a színházban, vacsorát rendelt a vendéglőben, mert Nagy Jakob a színházban mutatta be neki a leendő menyasszonyt, akit a méssárosmester az első bemutatkozás után úgy a laképnél hagyott, hogy soha többé hírt sem hallotta Nagy Jakob. A költségeket, amiket előre kifizetett Nagy Jakobnak, nem is követele tőle. A többiek azonban, akitől a reménybeli házasságok révén szintén pénzt szerzett, nem hagyták abban a dolgot, lejelentették a házasság apostolát, akit a rendőrség letartóztatott, a törvényszék pedig tíz rendbeli csalás büntete miatt vád alá helyezte. A tárgyalás Nagy Jakob házasságközvetítői iróddjának összes titkait feltárta, a panaszok vallomásából kiderült, hogy arképeket küldözgetett szeretőihez, költségeket fizetett magának s a sok levelezésnek azzal vetett véget, hogy az ara rossz információkat kapott a vőlegényről s emiatt a házasságból nem lesz semmi. Nagy azzal pusztította el a megkoppasztott vőlegény reményeit, hogy a menyasszony megrongáit egészének helyreállítása végett elutazott. A bíróság ma tárgyalta a szédelő ügyeit és kétévi fegyházra ítélte Nagy Jakobot.

Nyiltér.

♦ ♦ ♦ AZ ÚJ ANGOL ♦ ♦ ♦

FÉRFIRUKA-BÉRLET

LEGJOBB RUHAZKODÁSI RENDSZER

♦ DEUTSCH F. KÁROLY ♦

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

(Az e rovat alatt közölteknak sem tartalmáért, sem alakjáért nem teletés a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Az orosz külügyminiszter utja.

Belgrad, december 23. A lapok felhívást közölnek, amelyben a belgrádi polgárságból alakult bizottság felszólítja a lakosságot, hogy *Lambdorff* grótot ünneplésen fogadják.

A megdicsért bolgár fejedelem.

Szófia, december 23. A cár nevenapján az orosz ügyvivősen adott dejeuner alkalmával *Bahmetjev* orosz ügyvivő Ferdinánd fejedelemre pohárköszöntőt mondott, amelyben a fejedelem Oroszország leghívőbb és legkiválóbb barátjának nevezte. (Hát a montenegrói fejedelem?)

A pápa beszéde.

Róma, december 23. A pápa ma a biboros kollégiumot fogadta, amely átadta karácsonyi üdvözlését. A biborosok szószólója *Oreglia*, a kollégium legöregebb tagja volt. Az üdvözlő beszéde a pápa azt válaszolta, hogy jubileumának esztendeje az egész katolikus világban a szeretetnek szakadatlan megnyilatkozásaira adott alkalmat. De a jubiliárius évet megzavarták olyan társadalmi események, amelyek szívét bánattal töltötték el. Sajnáközzel beszélt a pápa a *vádsórló szülő olasz törvényjavaslattól*, amely a keresztény rend fel-forgatását és az államoknak a pogány naturalizmus alapjára való visszaállítását jelenti. A szent atya azután a *keresztény-demokrata akció* jelentőségére utalt. Ezt a kornak és szükségleteinek megfelelő akcióit jóváhagyta, de egyáltalán pontosan körülírta a célt, az eszközöket és a határokat, hogy hogy ha valaki tévedésbe esik, ez nem tu-

lajdonítható az autoritativ vezetés hiányának. Ebben a munkában dicséretes buzgalommal vesznek részt kiváló személyek úgy Olaszországban, mint a külföldön, különösen néhány száz fiatalember. Ő buditotta a papságot, hogy ezen a téren bizonyos szempontok figyelembevételével működjenek. A demokrácia eszméje, egy felfogva, ahogy az egyház felfogja, nemcsak csodálatos módon megegyezik a kinyilatkoztatott tannal és a vallási meggyőződéssekkel, hanem egyenesen a kereszténység által szemlélt és növekedett naggyra, amely ezt az eszmét és evangéliumok hírdetésével a népek között elterjesztette. *Ettől a keresztény demokráciától eltérő úton halad egy lázító és istentelen mozgalom, amely egészen más utakat követ.* Keserves napok várnak a polgári államokra. A keresztény népmozgalom, amely egyenes ellentétben áll a szociáldemokráciával és ennek káros befolyását korlátok közé szorítja, már ezáltal is nem kis szolgálót fog tenni a polgári társadalomnak.

A szorongatott marokkói szultán.

Madrid, december 23. Tangerből jelenti egy távirat, hogy a lázadó törzsek és a szultán csapatai között véres harc volt, amelyben a szultán csapatai teljes vereséget szenvedtek.

A lázadók 40 elesett katonának levágták a fejét és ezeket a fejeket a trónkövetelő sátrán kitűzték. A szultán a sereit kormányzóra ruházta csapatai parancsnokságot. Délről segédcapatok jöttek, amelyeket Tazza bevételére fognak küldeni.

Bombamerénylet Genfben.

Genf, december 23. Az éjjel egy órakor a Szent Péter-székesegyház monumentális bejárata előtt bomba robbantott fel, amely a kapu zárját összetörte és a templomnak, valamint a szomszéd házaknak sok ablakát összezúzta. A helyszínén egy darab kanócot, szöveget és az *Il Secolo* című olasz lap december elseji számnak néhány darabját találtak.

Genf, december 23. A Szent-Péter-székesegyház előtt az éjjel felrobbant bomba körülbelül kétméternyi magasságban a földtől egy szögére volt erősítve. Azt hiszik, hogy ügyetlenül volt odatéve s ennek következtében nem befel, hanem kifelé sült el, mert különben nagy kárt okozott volna, mivelhogy erősen volt töltve. Kiténik ez abból, hogy nagy távolságon valamennyi utcán összeröttek az ablakok és erős rázkódást éretek. A bomba fémdarabokkal volt töltve.

Az andisani katasztrófa.

Asabad, december 23. A *Szakaspiszkoje* *Oboszrenije* kiküldött tudósítója azt táviratozza, hogy a földrengés napról-napra erősödik. A földrengés 200 versznyi területre terjed ki. Az orosz lakosságot a vasuti állomásra vitték, ahol 500 kocsit áll rendelkezésre. *Ivanov* tábornok turkesztáni fő kormányzó *Oszipov* mérnök helyettes vasutizagató segítségével barakokat és kibitkákat rendezett be és vasuti kocsikat gyűjtetett össze, amelyekben az összes állami hatóságokat elhelyezték. A romok eltakarítására arkasz-csapatokat rendeltek ki. A földrengésnek körülbelül 4000 ember esett áldozatul. A beomszülöttek lakta városrészen eddig 800 holttestet dástak ki. Eléségben nagy a hiány, de a hatóság ingyen konyhából állítottatott fel, amelyekben ételt osztanak. Andisánban nagyon sok munkást küldtek ki. Az állami pénzügyi hivatal, amelyben 5 millió rubel van, romokban hever. A kutak kikapadtak. Talajszűpedésekkel tartanak.

Asabad, december 23. A *Szakaspiszkoje* *Oboszrenije* kiküldött tudósítója még azt jelenti, hogy Andisánból elutazó embereket ingyen szállítják el a vasuton. Elelmiszereket is ingyen hoz ide a vasut. Pénzadómanások még nagyon gyéren folynak be.

Megrovás a szobrányanak.

Szófia, december 23. Ferdinánd fejedelem tegnap a szobrány választáseliratinak átvétele alkalmával kemény beszédet mondott a képviselők nem igen eredményes munkásságáról.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 23. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) A fogyasztás tartózkodó magatartása még erősebben érezhető lett s azért készülruban a forgalom majdnem teljesen megakadt, de azért az irányzat nem szenvedett s szükség esetén a teljes napiárakat meg kellett volna adni. Kivételt csak tengeri telt, amely új áruban 5 fillérrel olcsóbb volt. Határidőre buza 3, rozs és zab 1-2 fillért veszlett.

Buza tavaszra 7.90—7.86, rozs tavaszra 7.—, zab tavaszra 6.50—6.51 K.

Zárliakor: buza tavaszra 7.90, rozs tavaszra 7.04, zab tavaszra 6.51—6.52 K.

New-York, december 23. (Terményiössze.) (Zárliat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 8.75 (8.75), Decembeire 8.63 (8.63), Márciusra 8.33 (8.33). New-Oreansban helyben 8.1/4 (8.1/4). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20). Stand white Philadelphianban

8.15 (8.15). Refined in Cases 9.50 (9.50). Credit Balances at Oil City 151.— (151.—). — Zair: Western steam 10.80 (10.80). Rohe és Brothers 10.00 (11.—). — Tengeri irányzata engedő. Decembeire 60.1/2 (60.—). Januárra 53.1/2 (54.1/2). — Májusra 48.1/2 (48.1/2). Buza irányzata nyugodt. — Piros ószi helyben 79.1/2 (79.1/2). Decembeire 83.1/2 (83.1/2). Januárra —. (—). Májusra 81.— (81.1/2). Jul-ra 78.1/2 (78.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: iair Rio T. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Dec-re 4.45 (4.45). Márc-ra 4.70 (4.70). — Liszt: Spring Wheat clears 8.05—3.10 (8.05—8.10). Cukor: 8.1/2 (8.1/2). On: 25.90—26.— (35.50—25.65). — Béz: 11.65.— (11.65.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 23. (Terményiössze.) (Zárliat.) Buza irányzata nyugodt. — Dec-re 73.1/2 (74.1/2). — Jan-ra —. (—). — Tengeri irányzata engedő. — Dec-re 45.1/2 (45.1/2). — Zair: Jan-ra 10.17 (10.25). Máj-ra 9.80 (9.82). — Szalonna short clear 8.74 (8.74—0.—). — Sertésius: Jan-ra 16.60 (16.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Est idején.

És egyre jobban, egyre halkulobban,
Közélg az este, árnyakat hozón,
Elojta lassan odakűn a nappalt,
A földet is álomba ringatón.

Igy léssen alkony lassankint köröttem,
Lebul szivemről minden ifju vágy,
Mint szédiben hullanak a lombok,
Ha terhét rázza korhadó faág.

Tavaszból ősz lesz, s hervadt lesz a rózsza
S fényből majdnem mely sötét lesz
S amint az évek eluhannak rajtam,
Majd én sem csügök úgy az életen.

Mint hogya gyertyát oltánának sorba
Szivemnek fényes, tágas terején,
Igy léssen benne akkor majd este,
Ha csalatkoztam életem tervein.

Óh Isten! Isten! vétkéimért sújtó!
Tekintsd ez órán könnyeim hevét,
Az érzelmeinek forró lángolását,
A földi harcot, lelkeim mély sebtét!

Itélt sokszor — el ne hagyj hát engem,
Megtértél bajjal — immár mondd: elég!
Hadd jöjjön el a vigasztoló angyal,
Ha lelkeim harcban, csatatűzben ég;

Ha mint a pernye, hamvadott a vágyam,
Ha mint az árnyék, tűnik életem,
Ha lankadóban ifjúság és álom,
Ne hagyj el akkor árván, Istenem!

Ha majdnem csönd lesz, altató és enyhe,
Es fűtöm is majd ezúttal lesz szöve,
A fénynek fogytán, ifjúságom srján —
Ne hagyj el akkor sorvadó erőbe!

Ne hagyj el engem gondba és sötétbe!
Ne hagyj el engem tántorogva, félve!
Ne hagyj el engem, — Uram! Örözm!
Ne hagyj el engem, — Istenem! Eröm!

Kiss Arnold.

† Elsülyedt városok. Az új ásatások, amelyek a *Forum Romanum*on tettek, a művelt világ figyelmét arra a kérdésre irányították, hogy tulajdonképpen mi az oka, hogy régi épületek, sőt egész városok a föld alá vannak temetve. Egy-két város, mint Olympia és Aquileja elsülyedt, Herkulanumot és Pompejít a lava temette el, ezeknél tehát tudjuk az okot, de hogy a többiek hogy kerültek a föld alá, az talány. Darwin kérvéssel halála előtt értekezést irt arról, hogyan képződik a termőföld a férgnek tervényessége által és ez neméleg az előbb említett tüneményt is megmagyarázza. Darwin kimutatta, hogy azok a férgnek, amelyek a talajban levő szerves anyagokból táplálkoznak, azt igen nagy mértékben átalakítják. A termőföldnek megfigyelése céljából kiterített humusréteg vastagsága tíz év alatt két és hat centiméter közt ingadozott. A férgnek nagyon szeretik az őket védő köveket és alattok addig turják a földet, míg lassankint elsülyednek. Darwin többször megfigyelte, hogy kiterítalagon kiterített kavicsréteg hat-tizenöt év alatt nyolc—tizenkét centiméternyire sülyedt és laza földréteggel volt betakarva. Ezernyolcszázhetvenhatban Surrey grófságban egy római nyírlak maradványaira közvetlenül a humus alatt bukkantak rá és a nyírlak cementpadózatában számos még élő és munkában levő férget találtak. Darwin szerint több régi római város maradványait a férgnek a fűntebb leirt módon temették a föld alá és ennek köszönhető, hogy ezek a régiségek még mai napig is megmaradtak.

100 mm. 81 k. 8 K. 40 f. kevert, 400 mm. 81 k. 8 K. 10 f. kevert, 100 mm. 80 k. 8 K. 52 1/2 f., 1000 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 700 mm. 80 k. 8 K. 52 1/2 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f. kevert, 100 mm. 80 k. 8 K. 27 1/2 f. sarga, 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f. lólsó, 100 mm. 77 k. 8 K. 32 1/2 f., 300 mm. 76 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 05 f.

Féjerményei: 200 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 27 1/2 f.

Pestmegyei: 150 mm. 80 k. 8 K. 27 1/2 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f. sarga, 200 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 12 1/2 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 8 K. 21 1/2 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 12 1/2 f., 150 mm. 76 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 07 1/2 f.

Bánsági: 100 mm. 79 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 40 f.

Bécsai: 700 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 17 1/2 f., 300 mm. 85 k. 8 K. 40 f.

Szerémségi: 500 mm. 77 k. 8 K. 15 f. rozsos.

Pancsovai: 600 mm. 76 k. 8 K. 10 f.

Mind három hónapra. Rossz: 200 mm. 6 K. 27 1/2 f. paritás, 300 mm. 6 K. 72 1/2 f. paritás, 100 mm. 6 K. 70 f. paritás.

Képzőművészet mellett. A kézszerű hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s-akosai szerint képzőművészen 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Kilogramm ára' and 'Kilogramm ára' for various goods like 'Fehérvíz', 'Fehérmegyei', 'Pestmegyei', 'Bánsági', 'Bécsai', 'Szerémségi', 'Pancsovai', 'Minden három hónapra', 'Rossz', 'Képzőművészet'.

Table with columns for 'Kilogramm ára' and 'Kilogramm ára' for 'Egyéb gabonafélék' including 'Rozs', 'Árpa', 'Zab', 'Tengeri', 'Repece', 'Kólis'.

Határidőket: Alig néhány kötejből állott a délelőtti üzlet; Áprilisi buza 7-78-773 K. kötetett.

utána mentem. De már nem láttam sehol. De Merlen szembe jött velem a parkban... Mit kerestet Merlen ilyen időtjait a parkban? — Nem tudom, éjjel gyakran járkált a parkban. Egyszer-kétszer láttam, amint a görög templom lépcsőjén térdel és imádkozik. — Krause kisasszony, hol üttötte ön agyon az öreget? — kérde Sellin. — A parkban. — Kérem, írja le pontosabban azt a helyet. — Ott üttöttem agyon, ahol holttestét megtalálták. — Hát hogy lehetséges az, hogy azon a helyen a vértócsának nyoma sem volt? — kérde a bíró. — A koponya szétroncsolásának erős véröm-léssel kellett járnia. — Kérem, már nem tudom! — Nem igaz, nem ön üttötte agyon az öreg szolgát, — szöjt közbe Sellin. — Pedig igaz! — Hát akkor magyarázza meg, miért hiányzik a vértócsa. A leány némi gondolkodás után: — Tudom már... elföldeltem a vért. — Hol? — A holttest mellett. — Miért földelte el ön egyáltalában a vért? — Hogy elrejsem tettemet. — Hát miért hagyta ott a holttestet? — Nem tudtam, hogy hová vigyem. — De minek kineznek? Hiszen mondtam már, hogy én üttöttem agyon az öreget. Ezzel meg lehetnek elégedve. — Csak egy ütést mért ön az öregre? — Arra már nem emlékszem! — Mivel üttötte agyon a szolgát? — Egy... lovaglós ostorral. — Kinek a lovaglósostorával? — Pfeilével természetesen. — Hiszen akkor Pfeil már rég eltávozott. — Kérem, egészen meggyőzöm önközöket.

Esti sziarlat: Hideg időprógnózisra és magasabb külföldi jegyzésekre sziarlat. Áprilisi buza 1902. 7.79-7.80. Áprilisi roza 1902. 6.75-6.76. Áprilisi zab 1902. 6.28-6.24. Májusi tengeri 1902. 5.78-5.80. Repece augusztusra 1902. 11.80-11.90.

A budapesti értéktőzsde.

A magyar kormány vagyonrendelése, valamint az osztrák kormány hídépítkezései tőzsdénken kedvező hatást keltek. Ezen körülmények, valamint a kiegyezés sikerében való remények, nemkevésbé a külföldi tőzsdék szilárd irányzata a budapesti és bécsi tőzsdét is kedvezően befolyásolták. Ami a nemzetközi részvények árfolyamait illeti, azt tapasztaljuk, hogy a magyar hitel és alpesi bányarészvények vannak már napok óta — a magyar hitelrészvényre vonatkozólag mint nevezetes momentumot kiemeljük — különösen a bécsi tőzsdén előtérben.

A mai előtérbe szilárdan indult meg, csak államvasuti részvények hanyatlottak. A déli tőzsde megtartotta bár szilárd irányzatát, az érdeklődés azonban inkább a helyi értékek felé irányult. Az utóttőzsde üzletellenl, csekély árfolyamcsökkenéssel folyt le.

Az előtérben előfordult kölések: Magyar hitelrészvény 716.25-715.75. Osztrák hitelrészvény 674.—673.—. Államvasut 678.—677.25. Városi vasut 324.—korona.

A déli tőzsdén forgalomban volt: Kereskedelmi bank részvény 2620.—. Magyar villamossági részv. 262.—korona.

Délután 1 óra 30 perckor záróárak: Magyar hitelrészvény 716.—. Magyar ipar és kereskedelmi bank részvény 20.—. Osztrák hitelrészvény 673.25-674.—. Rimamurányi vasút részv. 469.—. Közúti vasut 625.50. Városi villamos vasut részvény 324.25-323.50. Államvasut 677.25-676.75 korona.

Az utóttőzsdei sziarlat: Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50. Magyar hitelrészvény 715.50. Államvasuti részvény 677.—korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 52.—58.—korona, vörös aprószemű 54.—57.—korona, vörös erélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 59.—62.—korona, nagyszemű 65.—68.—korona. Disznószőr: budapesti 69.—69.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légenaszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 56.—56.50 korona, 3 darabos 57.—57.50 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50-15.—korona 120 darabos — korona, 100 darabos 15.50-16.—korona, 85 darabos 19.—19.50 korona. azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50

déseikkel. Én gyilkoltam meg az öregot, előre megfontolva.

A bíró intett a szolgának, akivel a leány kifelé vánszorgott. De még egyszer kérdezte:

— Tehát elhiszik önk, hogy bűnös vagyok?

— Elhiszszük! — hangzott Stein és Artur egyhangú válasza.

— Tehát akkor Pfeil gróf kiszabadul? — Majd tanácskozunk vele.

A leány távozásakor Sellin megjegyezte:

— Most már magam is szentül meg vagyok győződve, hogy ez a leány ártatlan és a büntény lefolyásáról még kevesebbet tud, mint ön vagy én. Haza is érezhetnék őt, de a vizsgálat érdekében még maradnia kell. Mert az kétségtelen, hogy ez a leány meg van győződve arról, hogy Pfeil gróf követte el a gyilkosságot, ismerőnk kell tehát az okokat, amelyek ezt a meggyőződését megerősítették.

Az ajtó felnyílt és belépett gróf Pfeil Botho mögötté a szolga.

A szokásos formások után a gróf elbeszélte a tényálladékat. Junius 8-ikán este 9 órakor ért a rosenthali park sarka elé. Az erdőben egy fához kötötte lovát és éppen le akart ereszkedni a kerítésre a parkba, amikor Wegener kutyája megharapta. Erős fájdalma dacára leugrott a földre, úgy hogy a kutyának el kellett eresztenie lábát, de mikor az állat újra nekirohant, lovaglósostorának ólomgombjával agyonütötte.

A gróf aztán híven elmondta Krause Meta szobájában töltött éjszaka-ját, mint vezette vissza lovát a lókereskedő istállójába és mint rejtette el a saját szolgája előtt is a nadrágot, a kabátját és a lovaglós ostort.

— Miért tette ezt?

— Tamás kétségtelenül hű, de nagyon korlátolt fickó — válaszolt a gróf. — Attól félttem, hogy Wegener dr. kutatni fog kutyájának gyilkosa után és az ostoba Tamásnak eljár majd a szája.

korona, 100 darabos 14.50-15.—korona, 85 darabos 18.50-19.—korona. Szilvai: slavóniai 17.—17.50 korona, szerbiai 16.50-16.—korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Bécs, 1902. december 23. (Saját tudósítónktól.) A kiegyezés kedvező megítélése, valamint a legközelebb fogantatandó állami pénzügyi tranzakciók a mai előtérbe irányzatát megerősítette. Osztrák hitelrészvények fedezeti, magyar hitel- és kereskedelmi bankrészvények pedig budapesti vásárlásokra emelkedtek. Kereslet fejlődött ki még a Länderbank és prágai vasműrészvényekben. A halasztásnál a pénz ma olcsóbb volt, bankok 4 1/2%-kal, a couliszban 4 1/2%-kal halasztották. A déli tőzsde berlini jegyzésekre tartott volt, de zárlat felé, csekély forgalom mellett, ellanyhult.

Bécs, december 23. (Magyar értékek sziarlat.) 4 1/2%-os aranyjárdék 119.90. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 156.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —, Magyar keleti vasuti állami kötvény —, Magyar lezámitó- és pénzváltóbank 447.—. Rimamurányi vasműrészvény 465.—. Magyar koronajárdék 97.85, 4 1/2%-os Magyar földtörök. kötvény 98.10. Magyar hitelbank részvény 715.—. Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegy 201.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Magyar keresk. bank 2612. Magyar cukoripar 1355.

Bécs, december 23. (Osztrák értékek sziarlat.) 4 1/2%-os papírjárdék 101.30, 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 120.60, 1860-os sorsjegy 151.25. Osztrák hitelsorsjegy 439.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankgyűlésület 449.—. Osztrák-magyar bank 1650. Déli vasut 60.—. Dunagőzhajózási részvény 837.—. Dohányrészvény 335.—. Császári és királyi arany 11.31. Német bankváltók 117.10. 4 1/2%-os ezüst járdék 101.15. Osztrák koronajárdék 100.35. 1864-iki sorsjegy 249.—. Osztrák hitelrekszvény részvény 673.—. Unionbank 531.—. Osztrák Landerbank 395.—. Osztrák-magyar államvasut 677.—. Elbavölgyi vasut 453.—. Alpesi bányarészvény 368.50. 20 frank arany 16.06.—. Londoni váltóár 236.20. Bécsi tramway Lütt B. —, Bécsi tramway Lütt A. —, Lipót koló 317.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, december 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a sziarlat a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 673.—. Magyar hitelrészvény 715.50. Angol-Osztrák bank 269.—. Bécsi bankgyűlésület 449.50. Union bank 531.50. Landerbank 394.75. Osztrák-magyar államvasut részvény 677.—. Déli vasut 63.—. Elbavölgyi vasut 454.—. Beszánkygati vasut részvény —. Dohányrészvény 434.50. Rimamurányi vasut 464.50. Alpesi bányarészvény 368.50. Májusi járdék 101.30. Magyar korona járdék 97.85. Török sorsjegyek 111.50. Német birodalmi mársa 117.12.—. Napoleon'or 19.05.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 23. (Tőzsdéi tudósítás.) Az idegen tőzsdék, nevezetesen a new-yorki kedvező irányzata kedvező hangulatot teremtett. A Rhein. Westph. Ztg.-nak egy cikke a vasipar előkébb foglalkoztatásáról a bányarészek piacán vásárlásra buzdította a spekulációt. Vas-és szénrészvények javultak, bankrészek is kissé jobbak. Hitelrészvények Bécsre jól állanak. Járdékok és vasutak tartották magukat. Kanadai részvények New Yorkra emelkedtek. Az utóttőzsde drágulása (5 1/2%) nem gyengítette az irányzatot. A második tőzsdérőlatban a forgalom kevésbé élénk, de szilárd volt. Magánkamatláb 3 és fél százalékos.

Berlin, december 23. (Zsziarlat.) 4 1/2%-os papírjárdék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 102.90. Elbavölgyi vasut

— A becsületes ember nem szokta eltitkolni hibáját.

— Bizonyára nem. Ha a rosenthali parkban csak rólam lett volna szó, akkor másnap elmentem volna Wegener doktorhoz és kértém volna, engedje megtérítenem a kutya értékét. Így azonban kötelességem volt, egy nő jóhírnevét a rágalomtól megkímélni.

— Meg tudná-e magyarázni, gróf ur, miért volt oly izgatott azon az ebédon, amikor junius 8-ikán együtt ültünk mind a heten a német házban.

— A bírósági épületben hallott megjegyzésekből és a bíró ur leírásából, amikor az ebédnél oly körülményesen szóba hozta a dolgot, hirtelen az a reméletes gondolatom támadt, hogy még engem fognak gyanúsítani a szolga meggyilkolásával. Az a gondolat tehát, hogy egy napon gyilkosság gyanúja miatt még le is tartóztathatnak, óriási dühbe hozott. Oh! [A bíró ur emlékeztet rá, hogy már akkor figyelmeztettem, hogy mégis lehetséges, hogy más ember ütötte agyon a kutyát és más a szolgát.]

— Hát miért nem fordult bizalommal hozzám és mondta volna el legalább nekem a dolgot, ugy amint történt.

— Gondolkodtam ezen is, bíró ur, amikor azon a napon hazakísértem önt, de megfontoltam a dolgot és Krause Meta jóhírneve érdekében hallgattam. A leányt talán agyonütötte volna az apja, ha megtudta volna, hogy éjjelenként légyottot adott nekem a rosenthali parkban.

— Mily benyomást gyakorolt önre a hivatalos lapban közzétett hírdetményünk?

— Ebből a hírdetményből azt reméltem, hogy személyem a vizsgálat előtt teljesen homályban marad; óvakodtam tehát e homályból kilépni.

— Nem jutott önnek mint jogásznak sohasem eszébe, hogy sötétben tapogatózó kollégáit helyes utra terelje?

(Folytatás következik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1902. december hó 24-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. december hó 24-én.
Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. december hó 24-én.
Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. december hó 24-én.
Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. december hó 24-én.
Zárva.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. december hó 24-én.
Zárva.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Ma szorján: **nincs előadás.**
Holnap csütörtökön
és holnapután pénteken
két-két előadás.

Színre kerül:

Luna asszony
a nagy különleges programm

Tacka Színpad

stb. stb.

A télikerben reggel 5 óráig **Vörös Elek** előnyzenekara hangverseny.

Karácsonyi és ujévi ünnepekre

ajánljuk t. voróinknek és a nagyérdemű közönségnek elismert jó minőségű és tisztán kezelt

asztali, peccsenye és csemege borainkat

ugyszintén mindennemű magyar és francia

pezsgőt, cognakot és liköröket

mérésékelt árban.

Ajándékokat nagyobb vételnél Ausztria és Magyarország bármely állomására bérmentve szállítunk. Árjegyzék bérmentve.

Tisztelettel. **Radó és Társa** magyar bor-pince főurada
Budapest, V. Méréleg-utca 4. szám.

Horváth Elemér és Dayka Balázs

Művészeti és hangverseny-rendezési irodája
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 37. sz.

Elvállalja egyesületeknek, kaszinóknak, hangversenyek, családoknak háziestélyek rendezését, egy a fővárosban, mint a vidéken. Össze kötetésben áll a legelőkelőbb művésznőkkel, művészekkel és írőkkel. Eljár mindenféle művészeti ügyben.

Alapított 1865-ben.

A legjobb

zongorák

pianinók és harmonikumok

legelőkelőbb kaphatók tökéletes jótállás mellett

Heckenast Gusztáv

hírneves zongora eladási- és kölcsönöz-intézetében
Budapesten, IV. Gizella-tér 2. szám.
Erőbar. és. és kir. udvari zongoragyár, továbbá Sohled-mayer és fia stuttgarteri udvari zongoragyár és Thüringian Organ C. a világ legjobb és legelőkelőbb harmonikumai egyedül készítesse. — Árjegyzék ingyen.

Kizárólag

BLUZ-ÁRUHÁZ

ZOLTÁN DEZSŐ

Király-utca 30.

Olcso karácsonyi árak.

Bluzok 1 frtól posztból, 3 frtól selyemből, pongyolák 3 frtól.

Bluz és pongyola képes árjegyzék ingyen.

Nem téveszti össze cégünket hasonlóképp, a ki megfigyeli védjegyünket, mert

az „Angol szabo”-hoz
KOHN HEILMANN és FIAI
ca. és kir. udv. szállítók
Budapest, Károly-körút 12.
összes ruháit a védjeggyel hozza forgalomba.

Legelőnyösebben vásárolható karácsonyi ajándéknak

városi bunda, télikabát, hálóköntös, gyermekruha, gyermektélikabát, leánykaruha és télikabát

NEUMANN M. cégnél

ca. és kir. udvari szállító

Budapest, Múzeum-körút 1. szám.

Magyar Pezsgőzőbor-Gyár

KUTROVÁ CZ M.

üzletvezető:

Idősb. ÉDER MIHÁLY, BUDAFOKON.

TELEFON 924. FŐRAKTÁR: TELEFON 924.

Éder Antal Gyulánál

Budapesten, IV., Zsibárus-utca 2. a Városháztér-mellett.

ÁRJEGYZÉK:

- 1 palack Carte Blanche ----- 2 korona 40 fillér.
 - 1 " Extra Monopole ----- 2 " 50 "
 - 1 " Adria Sec ----- 2 " 80 "
 - 1 " In Vino Veritas ----- 3 " -- "
- 4 palack próba-küldeménynél láda és csomagolás nem számítatik fel.

Megérkezett:

Müncheni Tafel-Pschorrbräu

a kontinens legdusabb malátatartalmusöre, törv. védett szecessziós kivitelű palackokban higienikusan töltve. Szétküldés minden irányban, helyben 10 palacktól házhoz szállítva, vidékre (1 láda) 50 palacktól feljebb budapesti állomásra bérmentesen.

Kapható minden jobb fűszer- és csomagoltban, valamint előkelőbb kávéházak és szállodák éttermeiben.

Telefon 59-89.

Peissel Henrik
vezérképviselő
VII., Dohány-utca 57.

Élő- és művirágból

legjobb

Karácsonyi ajándékok

kaphatók:

Dominics Katalin

élő- és művirág-termeben

17. József-körút 17.

CIMBALMOK

Legelőkelőbb acélészterekkel, bővíthetőséggel, legelőkelőbb hangok, részletfizetésre is kaphatók. Saját gyártmányú hangszerek, u. m.: cimbalnok, hegedők, harmonikák, fuvolák, okkharinák, bőgők stb. Kifőnő magyar hangok. Széles kiválasztás és elismerés a jó munkáért. Nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldök meg.

Mogyoróssy Gyula
magyar hangszeripar telepe,
BUDAPEST,
VIII., Kerepesti-ut 71. sz.

Inga és zsebórák,

ékszeres **RÉSZLETFIZETÉSRE** is évi bérletnek. Törött tárgyakat, u. m. arany, ezüst, veszlünk és újra becsereztetnek

FUCHS és TÁRSA ékszerészek
Budapest, IV., Váci-utca 17. szám I. em.
A címre figyelni tessék!!

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent:

Karácsonyi ajándéknak alkalmas **UJDONSÁG: UJDONSÁG:**

Az Iparművészet Könyve

A Magyar Iparművészeti-Társulat megbízásából szerkeszti: **Ráth György.**

Megjelenik három díszesen kiállított kötetben. Eddig az I. kötet jelent meg 97 műmelléklettel és 287 szövegképpel.

Egy-egy kötet ára díszes vászonkötésben 16 kor.

Az „Iparművészet Könyvének” beosztása és munkatársai:

I. kötet: A művészeti stílusok fejlődése. Gróh Istvánról. — Az iparosoztató fejlődése Magyarországon. Marozali Henrikről. — Az érem. Ráth Györgytől. — A pecsétek. Dr. Aldáry Antaltól. — A mozaik. Lyka Károlytól. — A sokszorosított művészet. Dr. Éber Lászlótól és Czákó Elemértől. — **II. kötet:** A miniatura. Varju Elemértől. — A glyptika. Dr. Ráth Istvánról. — Az agyagművelés. Wartha Vincéntől. — Az üveg. Wartha Vincéntől. — Az üvegfestés. Lyka Károlytól. — A butor. Gaul Károlytól. — A fafaragás. Diváid Kától. — A csontfaragás. Diner-Dénes Józseftől. — A lakc. Diváid Kornéltól. — **III. kötet:** — A bronz. Dr. Éber Lászlótól. — Az ötvöség és zomán. Mihalki Józseftől. — A fegyverek. Nagy Géztől. — A szövőipar. Radisch Jenőtől. — A könyvkiadás. Dr. Dézsi Lajostól. — A sokszorosítás modern eljárásai. Szállásy Mihálytól. — A modern iparművészet. Dr. Meller Simontól.

Kapható az ATHENAEUM r-t. könyvkiadóosztályában Budapest, VII., Kerepesti-ut 54. és minden könyvkereskedésben.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vígyszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Berlinhegényi Götz	d u. Himfy dalai Karácsonyi álom	A sokon szerzett völgény A doktor ur	Niobe Bob herceg	Nőemancipáció
Péntek	Lohengrin	Pogány Gábor Az ember tragédiája	Hapták Loute	Vereshaju Casanova	A postásfu és a huga Niuss
Szombat	Észak csillaga	Az utolsó levél	Lilomszál A doktor ur	Bob herceg	Niuss
d. n. Vasárnap este	Denevér	Monna Vanna	A strike A csékon szerzett völgény	Piros bugyelláris	Nőemancipáció

